TİP haberleri

N. Varuy tarafından TÜSTAV'a bağışlanmıştır

SİYASÎ DERGİ

Her ayın 1'inde ve 16'sında yayımlanır.

Türkiye İşçi Partisi Propaganda ve Basın Bürosu adına Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Yahya KANBOLAT

Yayın Yönetmeni : Attilâ AŞUT

Adres : Mithatpaşa Cad. 63/1 Yenişehir — ANKARA

Dizgi ve Baskı : Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Şti. ANKARA

24 sayı için yıllığı : 15.— TL.
Dış ülkeler için : 50.— TL.

Sayı :
31 - 32
1 - 16 NİSAN 1969
Yıl: 2. Fiatı: 150 Kr. Cilt: 2

Baskı Tarihi: 22 Mayıs 1969

Sayın Okurlarımız

«TİP HABERLERİ» nin son sayıları, yine gecikerek elinize geçti. Üç aydır «birleşik sayı»lar çıkarmamıza rağmen, aradaki mesafeyi henüz kapatamadık. Bu gecikmede çeşitli etkenler rol oynadı. Bildiğiniz gibi, iki Büyük Kongre arasında «TİP HABERLERİ» nin yayını aksamıştı. Bu boşluğu doldurmak gerekiyordu. Bir yandan aradaki sayıları çıkarmaya çalışırken, bir yandan da «TİP HABERLERİ»ni zamanında yetiştirebilecek bir basımevi aramaya koyulduk. Ne var ki, anlaştığımız basımevi, iş ahlâkıyla bağdaşmayacak bir umursamazlık ve sorumsuzluk içinde dergimizi savsakladı, yazılarımızı haftalarca mürettiphanede bekletti, provaları zamanında göndermedi. Örneğin, bütçe eleştirilerine ayırdığımız Şubat sayımız, tam iki aylık gecikmeyle ve büyük mücadelelerle matbaadan çekilebildi. Bütün bunlara, derginin içinde bulunduğu maddî sıkıntılar da eklenince, gecikme, okurların sabrını taşıran bir kerteye vardı.

Şimdi yeni bir basımevi ile anlaşmış bulunuyoruz. Dergimizin gelecek sayısını da iki sayı birarada vermek suretiyle normal yayın süremize ulaşmış olacağız. Haziran başından itibaren «TİP HABERLERİ», eskiden olduğu gibi yine 15 günde bir yayımlanacaktır.

DERGİMİZİN maddî sıkıntı içinde bulunduğunu, bu sütunda birkaç kere açıklamıştık. Bu nedenle, abonelerini yenilememiş arkadaşlarımıza «TİP HABERLERİ»ni, geçen sayımızdan itibaren 18 TL. ÖDEMELİ olarak göndermeye başladık. Ödemeli posta işleminin güçlüğü ve pahalılığı dolayısıyla —daha önce dergide ilân edilmiş olmasına rağmen— bu yolu kullanmak istememiştik. Ne var ki, çeşitli uyarmalarımıza rağmen durumda bir değişiklik olmayınca son çare olarak bu yola başvurmak zorunda kaldık. Adreslerine ödemeli dergi gönderdiğimiz arkadaşlarımızın, durumu anlayışla karşılamalarını ve dergilerini biran önce postaneden çekerek «TİP HABERLERİ» nin yeni cildine abonelerini otomatikman yenilemelerini özellikle dileriz.

Bu arada, partimiz açısından son derece sevindirici bir durumu da burada belirtmeden geçemiyeceğiz. Dergimize abonelerini yenileyen ya da yeni abone olan okurlarımızın büyük bir bölümü, kasaba ve köylerde oturan emekçi kardeşlerimizdir. Bu arkadaşlarımızın çoğu, herhangi bir hatırlatmaya bile lüzum görmeden, zamanında ve kendiliklerinden abonelerini yenilemişlerdir. «TİP HABERLERİ» nin, emekçi kardeşlerimiz tarafından daha büyük bir dikkat ve ilgiyle izlendiğini göstermesi bakımından, bu müşahademizi memnunlukla kaydediyor ve abonelerini zamanında yeniliyerek bizlere destek olan bütün okurlarımıza teşekkür ediyoruz.

«TİP HABERLERİ», bütün T.İ.P. üyelerinin ve sempatizanlarının ortak malıdır. Sosyalist örgütün sesini daha geniş çevrelere ulaştırmak amacını güden bu dergiyi geliştirip yaygınlaştırmak elimizdedir. Sizleri bu konuda bir kez daha yardımlaşmaya ve dayanışmaya çağırıyoruz.

Mutlu günlere hep birlikte, el-ele...

«TİP HABERLERİ»

MERKEZ BİLİM KURULU TOPLANDI

« Emperyalizm Türkiye'yi Çorak Bir Toprak Haline Getirdi »

Türkiye İşçi Partisi Merkez Bilim ve Araştırma Kurulu, 30 Mart 1969 günü Genel Merkezde Mehmet Ali Aybar'ın başkanlığında toplanarak çalışma yöntemlerini saptamış ve «TİP'linin El Kitabı»nı hazırlamak üzere Ankara ve İstanbul'da iki ayrı komitenin kurulmasını karara bağlamıştır. Genel Başkan Aybar, Bilim ve Araştırma Kurulu toplantısını şu konuşma ile açmıştır :

«Geri kalmış bir toplum olmak, bilim hazinesinden yararlanılmaya da engeldir. Bilim ve teknik, geri kalmış ülkelerin hızlı kalkınmalarına ve ilerlemelerine yardımcı olan başlıca hazine olduğu halde, bu ülkeler emperyalizmin boyunduruğu altında bulunduklarından, bilim ve teknikten yararlanma olanaklarından da yoksundurlar. Zira geri bırakılmış ülkeler, emperyalistler için bir pazar, bir hammadde ihracatçısı durumundadırlar ve öyle kalmaları gerekmektedir. Geri kalmış ülkeler için şöyle bir kanun hüküm sürmektedir: Emperyalizmin nüfûz ve etkisinin ağırlığı arttıkça, geri bırakılmış toplum, bilim ve teknikten o nispette uzaklaşmaktadır.

Türkiye, Kurtuluş Savaşiyle hayata yeniden kavuştuğu yıllarda, yani emperyalizmin boyunduruğundan kurtulma çabaları içinde olduğu günlerde, bilime ve tekniğe dört elle sarılmıştı. «**Hayatta en hakikî mürşit ilimdir.**» yargısına yediden yetmişe herkes inanırdı. Ülkemizin işlenmemiş zenginliklerini, bilim ve teknik sayesinde değerlendireceğimizi ve geri kalmışlıktan kurtulacağımızı milletçe bir ülkü olarak benimsemiştik. Fakat emperyalizmin yeniden nüfûz ve etkisi altına girdikten sonra, bilim ve tekniğe olan inancımız, özü boşalmış boş bir formül haline getirildi. Köy Enstitüleri'nin kapatılmasını, Üniversitelerin yavaş-yavaş birer yüksek okul haline gelmeleri izledi. Üniversitelerimiz, bilim ve araştırma merkezleri olacak yerde, orta derecede tatbikatçılar yetiştiren okullar durumuna düştüler. Ve giderek üniversitelerin tekliği ilkesinden de ayrılındı. Sermaye sahipleri, yüksek okullar açmayı kârlı iş alanları olarak gördüklerinden, seviyesi son derece düşük öğrenim yapan birtakım müesseseler türedi. Bu şartlar altında bugün Türkiye'de gerçek anlamda bir Üniversite hayatı vardır denilemez.

Amerikan emperyalizmi ülkemizi yalnız bir ileri karakol durumuna getirmekle kalmamıştır. Sade yeraltı zenginliklerimize, petrolümüze el atmakla kalmamıştır. Sadece Türkiye'yi ucuz işçi ihraç eden bir ülke haline getirmekle kalmamıştır. Amerikan emperyalizmi Türkiye'yi, düşünen kafaların yetişmediği çorak bir toprak haline getirmiş ve nâdir yetişen bilim adamlarını da alıp götürmüştür.

Emperyalizmin kötülükleri sayılırken, bir memleketin kültür hayatını, bilim, san'at ve edebiyat hayatını mahvetmiş olması da en başta hatırlanmak icabeder. Emperyalizmin boyunduruğu altında olan ülkelerin hâkim sınıfları için bilimin, san'atın ve edebiyatın herhangi bir değeri yoktur. Bu çürümüş sınıflar, bir milleti millet yapan bu faaliyetlere birer ticaret metaı gözüyle bakarlar.

Türkiye'deki kapkaç düzeninin temelden değiştirilmesi, bir de kültür bağımsızlığımıza, bilimsel özgürlüğe kavuşabilmemiz için zorunludur. Emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmak, kapkaçcı kapitalizm düzenine son vermek, sadece sömürüden kurtulmak için, sadece millî güvenliğimizi teminat altına almak için değil, bilimi ve kültürüyle kişiliği olan tam bağımsız bir millet olmak için de şarttır.»

Merkez Bilim ve Araştırma Bürosu

Genel Yönetim Kurulu'nun son toplantısında, Gündemin 7. Maddesini teşkil eden **Bilim ve Araştırma Bürosu** Üyeleri seçimi de yapılmış ve söz konusu Büroya, aşağıda isimleri yazılı Parti üyeleri seçilmiştir :

Ekonomi	: İ. Küçükömer	— Yahya Kanbolat
Maliye	: Merih Teziç	— Moris Gabbay
Hukuk	: Murat Sarıca	— Suat Aksoy
Tarih	: Rasih Güran	— Lütfü Erişçi
Sosyoloji	: Adnan Cemgil	— Selâhattin Hilâv
Felsefe	: Evinç Dinçer	— Burhan Cahit Ünal
Eğitim	: Nazife Cemgil	— Maide Oruç
Gençlik	: Alev Ateş	— Sinan Cemgil
Sendikalar	: K. Türkler	— Kemal Nebioğlu
Sanayi İşçisi	: Abbas Uğurlu	— Niyazi Volkan
Tarım İşçisi	: Naci Eren	— Orhan Çakar
Edebiyat	: Yaşar Kemal	— H. Hüseyin Korkmazgil
Şehircilik	: Müşfik Erem	— Demirtaş Ceyhun
Sağlık	: Nihat Sargın	— Saip Atay

MERKEZ YÜRÜTME KURULU'NUN, 8-9 MART 1969 GÜNLERİ YAPILAN GENEL YÖNETİM KURULU'NA SUNDUĞU RAPOR :

«Partimizin öncülüğünde yürütülen mücadele zafere ulaştırılacaktır»

«Genel Yönetim Kurulunun Muhterem Üyeleri,

Adalet Partisi iktidarı, Anayasa dışı tutum ve davranışlarını, 1969 yılı başından itibaren daha belirgin bir şekilde ortaya koymuş ve tarihin akışına ters düşen gidişi süratlendirmiştir. 1969 yılının seçim yılı olması hasebiyle Adalet Partisi iktidarı yeniden tek başına iktidara gelmenin hazırlıklarını kesif bir şekilde yürütmeye koyulmuştur. AP. iktidarı, temsil ettiği toprak ağaları ve Amerikan emperyalizminin işbirlikçisi kapkaççı tüccar ve montajcıların menfaatlerini ön plânda tutan icraatiyle, başından beri Anayasa'mızın devrimci ve halkçı özüne ters düşen bir tutum içinde olmuştur. İktidarın toplum menfaatleriyle, özellikle emekçi halk kitlelerinin özlemleriyle bağdaşmıyan icraati, Adalet Partisi'ni, attığı her adım sonunda yeni bir çıkmaza sürüklemiştir. Ekonomik hayattaki olumsuz gelişmeler, dış borçlanmayı, yabancı sermayenin hâkimiyetini ve dışa bağlılığı arttırmış, hayat pahalılığı, yeni vergi yükleri, emekçi halk kitlelerini iyice bunaltmış ve AP. iktidarının gerçek yüzünü gün ışığına çıkarmıştır.

Ülkemizi gittikçe Amerikan emperyalizmine daha bağlı duruma sokan dış politikadaki gelişmeler, 6. Filo'nun haysiyet kırıcı ziyaretleri, bir CIA ajanı olan Komer'in Türkiye'ye Büyükelçi olarak gönderilmesi ve AP. hükümetinin böyle bir kimseye agreman vermesi, Partimizin öncülüğündeki anti-emperyalist mücadeleyi hızlandırmış, gençliğin yaptığı protestolar, gösteri mitingleri ve demokratik güçlerin tepkileri karşısında Adalet Partisi iktidarı sınıfsal yapısı itibariyle toplumsal gelişmeye uygun bir eyleme yönelemediğinden, girdiği çıkmaz yolda israr ederek, kurtuluşu, Anayasa düzenini fiilen işlemez hale getirmekte bulmuştur.

Bu amaçla, işçilerin serbestçe sendika kurma ve diledikleri sendikalara üye olma haklarını fiilen ortadan kaldıran tasarrufları teşvik ederek, işçileri işgalli grevlere ve boykotlara itelemiştir. En tabiî haklarından yoksun bırakılan işçilerin yaptıkları protestolar ve işgalli grevler, zabıtanın hunharca müdahalesiyle karşılanarak, işçilere dayak atılmış ve insanlık dışı muameleler yapılmıştır. Devrimci gençliğin toplantıları, dernekleri ve yatakhaneleri, devlet parasiyle özel şekilde yetiştirilmiş eli sopalı faşist komandoların saldırılarına mâruz bırakılarak, kanlı olaylar yaratılmıştır.

Türkiye'ye geldiği günden beri pervasızca davranışları, millî bağımsızlığımıza gölge düşüren beyanlarıyla, kamu oyumuzun haklı nefretine hedef olan CIA ajanı Amerikan Büyükelçisi Komer, devrimci gençliğin toplu olarak bulunduğu Orta-Doğu Teknik Üniversitesi'ne dâvet edilerek tahrikler yapılmış ve gençliğin sert tepkilerine yol açılmıştır.

Bu vesileyle iktidarın memlekette anarşik bir ortam yaratmakta yarar gördüğü ve plânlı olarak bu işi yürüttüğünü gösteren tipik bir olayı zikretmek isteriz:

Orta-Doğu Teknik Üniversitesine bağlı gençlerden biri olduğunu söyliyerek, 6. Filo'yu protesto amacıyla kendisini yakacağını açıklıyan bir gencin, belirttiği gün ve yerde toplanan halk, bir kışkırtıcının dâveti üzerine toplum polisinin mevzilendiği Tuslog'un önüne çekilmiş ve birçok kimsenin coplanarak tutuklanmaları sağlanmıştır.

Yıllardan beri yapılan kanunsuz baskılar, sürgün, sebepsiz nakil, vekâlet emrine alma ve benzeri tasarruflarla son derece tedirgin hale getirilen öğretmenlerin, iktidarın bu Anayasa dışı tutumunu protesto etmek amacıyla 15 Şubat'ta yaptıkları muhteşem gösteri yürüyüşü, kışkırtma ve tertiplerle rayından çıkarılmak istenmiş, yürüyüşe katılan gençler, toplum polisinin hunharca saldırılarına mâruz bırakılarak hürriyetleri kısıtlanmıştır.

Bütün uyarmalara rağmen millî onurumuzu zedeliyen, bağımsızlığımıza gölge düşüren 6. Filo'nun ziyaretleri devam ettirilmiştir. Şubat ayı içinde İstanbul limanına gelen 6. Filo'yu ve Amerikan emperyalizmini protesto amacıyla işçilerin ve devrimci gençliğin düzenlediği kanunî gösteri yürüyüşü ve protesto mitingi, zabıtanın himayesi altında, önceden hazırlanan plâna göre, bıçaklı ve sopalı AP. militanlarının saldırısıyla dağıtılmak istenmiş ve çıkarılan kanlı olaylarda, biri Partili, iki yurttaşımız şehit edilmiş ve yüzlercesi ağır şekilde yaralanmıştır. Konya olaylarında olduğu gibi, hükümetin düzenlediği açık bir şekilde ortaya çıkan İstanbul olayları ve benzeri diğer olaylarla AP. iktidarı adım-adım, Anayasa'yı ilga etmek için kurduğu plânları uygulamaya koyulmuştur.

Bütün bu olaylar, Partimiz tarafından hassasiyetle izlenmiş, bil-

→

diri ve demeçlerle olayların gerçek yüzü kamu oyuna yansıtılmış ve iktidarın bu kanun dışı tutumu protesto edilmiştir.

Adalet Partisi iktidarının demokratik hakların kullanılmasına engel olmak için sistemli bir şekilde ve polis himayesinde yürüttüğü bu plânlı saldırı ve tertiplerin amacı, AP. nin temsil ettiği hâkim sınıfların menfaatlerine ters düşen ve onlardan yana, yürütülen icraatına ayakbağı teşkil eden Anayasa düzeninden kurtulmak için uygun bir ortam yaratmak olmuştur. AP. iktidarı, büyük bir cüret ve cesaretle tezgâhladığı bu anarşik ortamdan yararlanarak Anayasa düzenini ilga etmek için hukuki tedbirleri getirmenin zorunluğunu kamu oyuna telkin etmeye çalışmış, başta Başbakan ve İçişleri Bakanı olmak üzere, bütün Bakanlar ve çeşitli AP. sözcüleri, bu konuda kamu oyunu hazırlamak için büyük çaba sarfetmişlerdir. Ve nihayet hâkim sınıfların anayasası niteliğinde olan Adalet Partisi iktidarının yıllardır özlemini çektiği kanun tasarısı, **«Anayasa Düzenini Koruma Kanunu»** adı ile Büyük Millet Meclisine sevkedilmiştir. Bu kanunla sömürücü toprak ağalığı sistemini, yabancılarla ortaklaşa yürütülen kapkaççı-vurguncu kapitalizmi tenkit etmek, emekçi sınıfların sömürüldüğünü, horlandığını anlatmak, Türkiye'nin geri kalmış olmasının nedenlerini açıklamak suç sayılmakta ve yasaklanmaktadır. Keza bu kanunla emperyalizme karşı çıkmak, Türkiye'de yabancı hâkimiyetinden söz etmek ve millî bağımsızlığımızı gölgeliyen tasarrufları eleştirmek, yasaklanmak istenmektedir. Yine bu kanunla, hâkim sınıfların sömürü düzenini sürdürmek için toplumumuzdaki ırk, dil, din ve mezhep ayrılıklarına dayanan farklılıkları sömürme konusu yapmasına karşı çıkarak, vatandaşların dil, din ve mezhep özgürlüğünü savunmak, toplumsal gelişmeyi hızlandıracak fikir ve kanaatleri, felsefi düşünceleri açıklamak suç sayılmaktadır.

Hemen şunu söyliyelim ki 1961 Anayasa'sını fiilen ortadan kaldıran, hâkim sınıfların anayasası niteliğindeki bu tasarı Meclislerden geçerek kanunlaşamıyacak, kanunlaşsa bile uygulanamıyacak ve Anayasa Mahkemesi tarafından mutlaka iptal edilecektir. Daha şimdiden bu tasarı, başta Partimiz olmak üzere, Anayasacı güçlerin sert tepkisiyle karşılaşmış ve bu tepkiler AP. iktidarını tam manasiyle tedirgin etmeye başlamıştır.

Buna rağmen hükümet, seçim öncesi mücadelede ve seçimlerde büyük umut bağladığı bu tasarıyı kanunlaştırarak uygulamakta israrlı görünmektedir. AP. iktidarı, Anayasa Mahkemesince iptal için geçecek süre zarfında yaratacağı bir terör havası içinde seçimleri yapmak ve bu faşist kanunun himayesinde seçimleri kazanmak arzusundadır. Fakat ne yapsalar boşunadır! Toplumumuzun ulaştığı bugünkü tarihî aşamada, emekçi halkımızın özlemlerine ve toplumsal bilince aykırı düşen bu kanun işlemiyecek ve AP. iktidarının hesapladığı sonuçları vermiyecektir. Aksine, sömürücü hâkim sınıfların ve onların ön plândaki temsilcisi AP. iktidarının sonunu çabuklaştıracak ters bir etki yapacaktır.

OLUMSUZ GELİŞMELER

Hâkim sınıfların dışa bağlı sosyal ve ekonomik politikası, memleketimizi hem siyasal bakımdan, hem de ekonomik bakımdan tam bir çıkmaza sürüklediği ve kapkaççı kapitalizmin tam anlamıyla iflâs ettiği bir dönemde, sosyalist akım içinde güç kırıcı, olumsuz olaylara şahit olmaktayız. Devrimci cepheyi zayıflatan, işbirlikçi kapitalizme ve emperyalizme karşı mücadelede etkinliğini azaltan bu olumsuz gelişmelerin, büyük ölçüde olmamakla beraber, Partimizde de etkileri olmuştur.

Hep bildiğiniz gibi 1966 Malatya Kongresinden sonra Partimiz, bu olumsuz eylemlerin hedefi olmuştur.

Sosyalist akım, bu olumsuz ve kısır gelişmelerden, emekçi halk sınıflarıyla gerçek bağlar kurularak ve halka maledilmek suretiyle kurtulacaktır.

Bundan dolayı Türkiye İşçi Partisi hareketinin, emekçi halkla sıkı işbirliği içinde ve emekçi halkın fiilî denetimi altında bir hareket olduğunu bıkmadan, usanmadan anlatmak ve yaymak zorunluğu vardır. Ancak bu yolla sosyalist hareketin birliğini ve bütünlüğünü sağlamak mümkün olacaktır. Geçirdiğimiz iki büyük kongre, bu açıklığı getirmede son derece yararlı olmuştur.

Şu halde Merkez Yürütme Kurulumuz iki yönde çaba göstermek durumundadır: Birincisi, Partimizi emekçi halk kitleleriyle içli-dışlı ilişkiler kurmuş bir teşekkül haline getirmek; ikincisi de, Partimizde etki sahası kazanmak istidadı gösteren olumsuz gelişmeleri kesinlikle önlemektir. Esasen bu iki husus birbirine sıkı sıkıya bağlıdır.

Bütün bunlardan dolayı Parti içi disiplin meselesi son derece önem kazanmaktadır. Tüzüğümüz muvacehesinde Parti disiplini konusunun ne şekilde anlaşılması lâzım geldiğini açıklamakta yarar görüyoruz:

Türkiye İşçi Partisi demokratik, bağımsız, sosyalist bir partidir. Kanun yolundan, seçimle iktidara gelmeyi ve seçimle iktidardan gitmeyi kabul ve ilân etmiştir. Türkiye İşçi Partisi'ne üye olan herkesin bu temel ilkeye bağlı olması ve bunu içtenlikle savunması, Partili olmanın başta gelen şartlarından biridir.

Bu temel ilkeye bağlı kalmak şartıyla, Parti organları ve bu organlarca düzenlenen toplantılarda, her üyenin görüşlerini açıklaması ve fikirlerini sonuna kadar savunması hakkıdır ve görevidir. Fakat mesele karara bağlandıktan sonra, Parti kararlarına kayıtsız şartsız uymak da ödevimizdir. Demek oluyor ki, muhalefetin bizde bir şıkkı vardır. Muhalefet, esas itibariyle her üyenin bulunduğu organda kişi olarak kullanabileceği bir haktır. Bu hakkını her üye sonuna kadar serbestçe kullanabilir. Ancak, konu karara bağlandıktan sonra, karar kendi fikrine aykırı da olsa, muhalefeti

→

orda sona erer. Ve bu kararı var gücüyle savunur. Bir kısım üyenin birlikte, peşin hükümlü olarak muhalefet yapmaları mümkün değildir. Oysa bugün Partimiz içinde, böyle bir muhalefet sürdürmek isteyen bir grubun bulunduğu gözden kaçmamaktadır. Merkez Yürütme Kurulumuz, bu gibi olaylar üzerinde hassasiyetle durmaktadır. Sonuçlarını Yüksek Kurula arzedecektir.

İŞÇİ HAREKETLERİ

1969 yılında Adalet Partisi iktidarı ve onunla işbirliği yapan Amerikancı sendika ve konfederasyon yöneticileri, geniş ölçüde yabancı ve yerli sermayenin etkisinde, önemli çabalara ve çalışmalara girişmişlerdir. Buna karşılık işçi sınıfı içinde bilinçlenmede belirli bir güçlenme olmuş ve işçi sınıfının mücadelesi, yer - yer işçilerin dayanışması, dayatılan ağır şartları kabullenmeyip ayak direnmesi ve işgal hareketiyle yeni gelişmeler göstererek, kamu oyuna yansımıştır.

İşçilerin, kendilerini yakından ve uzaktan ilgilendiren konulara gittikçe artan ilgi göstermeleri, devrimci sendikaların düzenledikleri seminerlere katılan işçilerden Parti saflarına geçenlere sık sık rastlanması, memnunlukla görülen önemli gelişmelerdir. Bu arada Singer fabrikasında devrimci işçilerin, haklarına sahip çıkarak, sürü yerine konulmalarına karşı ortak mücadele vermesi, hattâ toplum polisinin düşmanca vaziyet alması karşısındaki vakur tavırları, Türkiye İşçi Partisi'nin Anayasa haklarına sahip çıkma biçiminde özetlenecek etkilemesinin gücünü göstermesi bakımından çok ilginç olmuştur.

Devrimci sendikaların istenilen ölçüde ve beklenen güçte hâlâ ortak bir cephede güçlü bir sendikacılık mücadelesi vermemekte olmasına rağmen, işçilerin devrimci sendikacılığa bilinçle gönül verdiği, çeşitli olaylarla görülmektedir. Özellikle her işkolunda Amerikancı sendikacılara karşı güvensizlik belirten iç mücadele ve kongrelerde dile getirilen ağır tenkitler, bazı Amerikancı sendikacıların kongrelerde konuşturulmamaları ve bu adamların gittikleri Anadolu illerinde itibar göremeden geriye dönmesi, işçi hareketlerindeki olumlu gelişmelerdir. Bu gelişmelerin ileri bir noktada daha etkin bir birikimle yeni ve daha tutarlı sonuçlarda kendini göstermesi, hiç de uzak bir ihtimal değildir.

İşçilerin **Sümerbank** gibi bir iktisadî devlet kuruluşunda lokavtla karşı karşıya bırakılması, iktidar ve lokavtı savunan Amerikancı sendikacılar için büyük bir moral çöküntüsüne yol açmıştır. Danışıklı bir plân içinde sürdürüldüğü zehabını veren **Sümerbank grevi** ve anlaşmazlığı, başka hesaplarla sonuçlandırılmış olsa da, işçiler hem sonuçlardan memnun kalmamış, hem de olaylar geniş bir işçi kitlesinin gözlerindeki bağın aralanmasına fırsat vermiştir. Sümerbank işçilerinden bir kısmının devrimci sendikacılığa kayması, işçi hareketlerinde sınıf bilincine dönüşmenin ilk belirtileri olarak kabul edilebilir.

İşçi hareketlerinde üzerinde önemle durulması gereken diğer bir konu da, iktidarın, işveren ve sözde işçi konfederasyonu olan Türk-İş ile işbirliği halinde yapmak istedikleridir. Bu üçlü ittifakın amacı, memleketimizde Anayasa'nın işçilere tanıdığı hakları ve serbestçe örgütleşme hürriyetini ortadan kaldırmak ve böylece işçi sınıfının devrimci hareketini engellemektir. Hazırlanan **Sendikalar ve Toplu Sözleşme Kanun Tasarıları** ile **Sosyal Sigortalar** mevzuatındaki değişiklik tasarıları, **Cemiyetler Kanunu**'nda yapılmak istenen değişiklik, Anayasa düzenini sözde koruma amacıyla hazırlandığı iddia edilen faşizan tasarı, ekonomik ve sosyal sorunların bilincine eren işçi sınıfının devrimci hareketlerini boğma eğiliminin somut belgeleridir.

Yabancı memleketlere işçi göndermede, işsiz ve gayrı memnun işçiler sayısını yurt içinde azaltma niyetiyle hareket eden iktidarın, Avustralya'ya, İngiltere'ye, Almanya'ya göndermekte olduğu işçilerden gelen feryat sesleri, AP. iktidarının işçiye karşı olan tutumunu açıkça ortaya koymuştur. Son olarak İngiltere'ye binlerce terzi gönderileceğinin, Avustralya'ya işçi yollanacağının sevinçle ilânının arkasından yine acı gerçekler ortaya çıkmaya başlamıştır. Örneğin İngiltere'ye bol vaadlerle götürülen işçiler, anlaşmaya aykırı olarak, 40 saat yerine, haftada 60 saat çalıştırılmakta, kendilerine verileceği bildirilen haftada 15 sterlin yerine 10 - 12,5 sterlin ödenmekte ve savaş esirlerine reva görülen muameleyle karşılaştıkları, gelen mektuplardan ve şikâyetlerden anlaşılmaktadır.

İşçilerin sınıf bilincine kavuşmalarını önlemek amacıyla getirilecek terör kanunlarının, hiçbir soruna çözüm getirmeyen toplu sözleşme düzeniyle ve de yeni kurumlar ihdasiyle işçileri tatmin etmek, bu iktidarca asla mümkün olmıyacaktır. İşçi sınıfı, kanun yolundan ve kendi bağımsız, sosyalist partisini iktidara getirmekle sorunların çözümleneceğini, son iki ay içinde daha aydınlık şekilde görmeye başlamıştır. Bu gelişme elbette devam edecektir.

GENÇLİK SORUNU

Yüksek Öğrenim Gençliği, Türkiye'de bağımsızlık hareketinin dinamik bir unsurudur.

Türkiye'nin tek sosyalist partisi olarak, Partimizin esaslarını koyduğu anti-emperyalist ve sosyalizm için mücadelede, gençliğin yürüttüğü hareketlere kayıtsız kalmamız, elbette düşünülemez. Bu amaçla gençliği Parti etrafında toplamak ve gençlik hareketlerinin dinamizmini kaybettirmeden olumlu sonuçlar vermesini sağlıyacak şartları hazırlamak, başta gelen görevimizdir. Böylece gençliği, anti-emperyalist ve sosyalizm için mücadelede daha etkin bir hale getirmek mümkün olur.

Gençliğin yürüttüğü mücadelenin etkinliğini azaltacak olumsuz tertipler ve her türlü provakasyonlara karşı onları uyarmak, önemli bir görevimizdir. Özellikle hâkim çevrelerin ve emperyalist ajanlarının provakasyonlarla yarattıkları anarşik ortam, halkı bezdirmekte

→

ve bunun sebebi olarak ta gençlik gösterilmektedir. Gerçek dışı olan bu durumu açıklıyarak, bu çevrelerin maskesini düşürmek ve gençliğin temiz, yurtsever duygularının sömürülmesine meydan vermemek, başlıca görevlerimizdendir.

Gençlik, Anayasa çizgisinde sosyalizm ve bağımsızlık mücadelesini küçümsemeye itelenmek istenilmektedir. Oysa hep bildiğimiz gibi Türkiye için tek geçerli ve gerçekçi mücadele yolu, Partimizin Tüzük ve Programında açıklanan demokratik ve bağımsız sosyalizm yoludur. Bu yolun sekiz yılda bize neler kazandırmış olduğunu hatırlıyacak olur ve katedilen mesafeyi geçmişle kıyaslarsak, izlenen politikanın isabeti açıkça ortaya çıkar. Evlâtlarımıza, onlarla tartışmak, onlardan birşeyler öğrenerek, fakat onlara bilmedikleri doğruları ve hesap etmedikleri ihtimalleri sabırla anlatarak biz yol göstereceğiz. Yüksek öğrenim gençliğinin hareketlerini dayanaksız olmaktan kurtarmak için bu harekete emekçi sınıfların benimsediği ve katıldığı bir nitelik kazandırmak zorundayız. Aydın gençler, işçi gençler, köylü gençler, zenaatçı gençler, kısacası yüksek öğrenim yapan gençlerden sayıları kat kat fazla olan memleket gençliği ile önce ortak bir dil konuşmayı öğrenmeli, onların güven ve sevgisini kazanmalıdırlar.

TEŞKİLÂT DURUMU

Genel Yönetim Kurulu'muzun geçen toplantısından sonra Merkez Yürütme Kurulu'muz, teşkilâtlanma sorununu ön plâna almış ve 1969 Milletvekili Genel Seçimlerine bütün illerde ve mümkün olduğu ölçüde tam teşkilâtlı kuruluşlar olarak girmeyi prensip kararına bağlamıştır. Adalet Partisi iktidarının hazırlıyacağı yeni seçim kanunu tasarısında, bir siyasî partinin bir il çevresinden seçime katılabilmesi için, o ilin merkez ve ilçelerinde teşkilâtını tamamlamış olması şartını getireceği söylentileri yaygındır. Cumhuriyet Halk Partisi'nin de kendi yönünden böyle bir teklife sahip çıkacağı gözönüne alınırsa, teşkilâtlanmaya büyük önem vermenin ve seçimlere kadar bütün il örgütlerimizi tam teşkilâtlı kuruluşlar haline getirmenin zorunluğu, kendiliğinden ortaya çıkar. Böyle bir teşkilâtlanmayı gerçekleştirmek için Merkez Yürütme Kurulu'muzun kararıyla bütün illere bir genelge gönderilmiş ve kesin talimat verilmiştir. Bu amaçla ilk hamlede Merkez Yürütme Kurulu Teşkilât Bürosunca görevlendirilen 4 Genel Merkez ekibinin çalışmaları ile birlikte, bir kısım il yöneticilerimizin kendi olanakları ile yaptıkları olağanüstü çalışmalar sonunda, bütün ilçeleriyle tam örgütlü sadece 4 ilimiz varken, 20 ilimiz tam teşkilâtlı kuruluşlar haline getirilmiştir. Tam teşkilâtlı ilerimiz şunlardır: **Ağrı, Amasya, Bingöl, Diyarbakır, Edirne, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, İçel, İstanbul, Kırklareli, Kocaeli, Maraş, Muş, Nevşehir, Niğde, Sakarya, Samsun, Tekirdağ ve Tunceli.**

Bu dönemde teşkilâtımızın bulunmadığı **Kastamonu** ilinde, il merkezi ile iki ilçede parti teşkilâtı kurulmuştur. Hâlen hiç teşkilâtımızın bulunmadığı iller, **Gümüşhane, Erzincan, Kütahya, Sinop** ve **Çankırı** illeridir. Bunlardan **Gümüşhane, Erzincan** ve **Kütahya** illerinde bugüne kadar parti kurma olanakları bulunamamış, diğer iki ilde ise ilçe kademelerinde daha önce bazı kuruluşlar yapılmış olmasına rağmen, istifalar sebebiyle, bu iller yeniden teşkilâtsız duruma düşmüşlerdir.

Önümüzdeki üç aylık dönemde, bütün gücümüzü yoğun bir şekilde teşkilâtlanma çalışmalarına hasretmek zorundayız. Teşkilâtlanma çalışmalarının, hem partinin daha güçlü bir mücadele aracı haline gelmesinde, hem de emekçi halkın eğitilmesi imkânlarını sağlamada önemli bir faktör olduğu açıkça ortadadır.

Parti çalışmalarında gözetilecek önemli bir husus da, Partinin birliğini ve beraberliğini sağlamak ve bütün Parti üyelerinin Parti hattı etrafında birleşmesi olanaklarını yaratmaktır. Yüksek Kurulunuzun **parti içi eğitim** sorunu üzerinde ortaya koyacağı görüşler, çalışmalarımızda ve bu amacı gerçekleştirmede yararlı olacaktır.

1969 MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMLERİ

Hep bildiğimiz gibi, önümüzdeki Ekim ayı içinde Milletvekili Genel Seçimleri yapılacaktır. Daha şimdiden seçim sathı mailine girmiş bulunuyoruz. Adalet Partisi, önümüzdeki dönemde yeniden iktidara gelmek için gerekli gördüğü mevzuatı çıkarmak amacıyla, bir yandan yasama çalışmalarını hızlandırırken, öbür yandan da teşkilâtlandırdığı eli sopalı zorbalarla, hukuk dışı bir mücadeleye hazırlanmaktadır. İktidar partisinin bu açık tutumu, önümüzdeki seçim mücadelesinin çok zorlu geçeceğini göstermektedir. Bu durumda, bütün tertipleri boşa çıkaracak ciddî bir seçim mücadelesi için bütün hazırlıkları eksiksiz bir şekilde tamamlamak zorundayız. Fakat biz Anayasaya sahip çıkacağız. İktidarın Anayasa'yı çiğnemesine göz yummıyacağız.

Seçimlerde başarı sağlamada, birbirine bağlı iki önemli unsur vardır: Birisi teşkilâtın tamamlanması ve güçlendirilmesi, diğeri de, gerek teşkilâtlanmada ve gerekse halkla ilişkiler kurmak için geziler yapmada gerekli olan malî kaynakların bulunmasıdır. Özellikle malî bakımdan gerekli hazırlıklar yapılmadan seçimlerde beklenen başarıyı sağlamak mümkün değildir. Genel Yönetim Kurulunun bu konu üzerinde de önemle durması ve seçimlerde gerekli olan paranın temini için bütün olanaklarımızın harekete getirilmesi çareleri bulunmalıdır.

Türkiye İşçi Partisi, emekçi halkımızın tek umut kaynağıdır. Bundan dolayı karşılaşılacak bütün zorluklara ve imkânsızlıklara rağmen, önümüzdeki seçimlerde Büyük Mecliste etkin şekilde temsil edilmek olanaklarını sağlamalıyız ve sağlıyacağız. Partimizin halka tanıtılmasında ve memleket sorunları üzerindeki görüşlerimizin halka ulaşmasında parlâmento çalışmalarının büyük rolü vardır. Partinin Mecliste etkin bir şekilde temsil edilmesi, hem teşkilâtlanma çalışmaları ve halkla temaslar sağlamada, hem de milletvekillerinin sahip oldukları hukukî imtiyazlar bakımından rahat

bir çalışma ortamının bulunmasında son derece yararlıdır. Ayrıca Mecliste etkin bir şekilde temsil edilmenin, genel seçimlerde oy sayısının arttırılmasıyla birlikte, Partimize devletten yardım yapılmasını da mümkün kılacağı cihetle, daha güçlü bir çalışmada ve yeni atılımlar yaparak iktidara geçme sürecini kısaltmada büyük yarar sağlıyacaktır. Bütün bu sonuçları almak için seçimlerde iki hedefimiz olmalıdır: 1 — Oy sayısını ve oy oranımızı arttırmak, 2 — Bugünkü mevzuata rağmen mutlaka Mecliste etkin bir şekilde temsil edilme imkânını sağlamak.

Oylarımızın hem oranı, hem de miktar bakımından artması, bütün illerde eksiksiz olarak seçimlere katılmak ve her seçim çevresinde azamî oyu almak için çalışmakla mümkündür. Milletvekili sayısını arttırmak ise, milletvekilliği kazanmanın mümkün olduğu illerde Genel Merkezden takviyeli ekiplerle yoğun bir seçim kampanyası yürütmekle gerçekleşebilir.

Bütün illerde seçime katılma, yurt ölçüsünde parti etrafında bir ilgi uyandırdığı gibi, Partinin ne derece benimsenmiş olduğunu göstermesi bakımından da ayrı bir önem taşımaktadır.

DIŞ POLİTİKA SORUNLARI

Yüce Kurulun Muhterem Üyeleri; geçen toplantıdan bu yana, Türkiye'yi ve dünyayı yakından ilgilendiren dış politika sorunları, önemini hâlâ muhafaza etmektedir.

Doğu-Batı İlişkileri: Doğu-Batı ilişkileri ve dünyadaki yeni gelişmeler açısından Amerika'da başkanlık seçimlerini Cumhuriyetçi Parti'de Nixon'un kazanması, üzerinde durulması gereken bir konudur. Doğu-Batı arasında askıda kalan dünya sorunlarının görüşülmesi için, Nixon, kıt'alararası nükleer silâhların sağladığı denge muvacehesinde yeni bir pazarlığa oturmadan önce, pazarlıkta güçlü olmak amacıyla NATO'lu müttefiklerinin desteğini sağlamayı uygun görmüştür. Bu amaçla Cumhurbaşkanlığı makamına oturduktan hemen sonra, Batı'lı NATO müttefiklerinden Belçika, Fransa, İngiltere, İtalya ve Almanya'da hükûmet merkezlerini ziyaret ederek, devlet ve hükûmet başkanlarıyla ikili görüşmelerde bulunmuş ve NATO içindeki ihtilâfları yakından tanımak fırsatını elde etmiştir. Kanada'nın NATO'dan çıkma hazırlığına girişmesi, De Gaulle'ün önderliğini yaptığı **Avrupa Birliği** görüşü ve **Ortak Pazar** ülkelerinin İngiltere'ye karşı tutumları, bu cephede bölünmeye giden eğilimin güç kazandığını ortaya koymuştur. Batı Almanya'nın intikamcı emellere dayanan silâhlanma gayretleri ve Cumhurbaşkanlığı seçimini Batı Berlin'de yapmakta israr etmek suretiyle yürüttüğü kışkırtıcı politikaya rağmen, NATO ülkeleri arasındaki ihtilâfın ittifakı zayıflatıcı yöndeki gelişmeleri ile nükleer dengenin yarattığı ortam, Doğu-Batı yakınlaşmasına yol açarak, bir detant havası getireceği ihtimallerini arttırmaktadır.

Nixon'un batılı ülkelere yaptığı ziyaretin Türkiye açısından üzerinde durulacak tarafı, Türkiye'nin bu ittifakta hiç söz sahibi olmadığı ve NATO ittifakı içinde eşitlik ve kararların oy birliği ile alındığı iddialarının, uygulamada hiçbir değer taşımadığını ortaya çıkarmış olmasıdır.

Amerika ve Sovyet Rusya'nın yaklaşma çabalarına rağmen, Orta-Doğu'daki gerginliğin silâhlı bir çatışmaya yol açabileceği ihtimalini gözden uzak bulundurmamak gerekir.

İsrail'in işgal altında bulundurduğu Arap topraklarından çekilmemekte israr etmesi, Güvenlik Konseyi'nin kararlarını tanımıyarak, bu toprakları kendi ülkesine kattığını ilân etmesi yanında, Amerika'dan muhtemel bir çatışmada etkin rol oynıyacak uçaklar alması ve Amerika'nın bu ihtilâfta İsrail'e maddî ve manevî destek sağlaması, Arap milliyetçiliğinin anti-emperyalist yönde gelişmesini hızlandırmıştır. **El Fettah** komandalarının yaptığı baskınlara mukabele olmak üzere, İsrail'in Ürdün ve Suriye topraklarını bombalaması, Beyrut Havaalanını tahrip etmesi, Arap halklarını bu haysiyet kırıcı durumdan kurtulmak için tek çıkar yol olarak yeniden topyekûn bir savaşa girmenin zorunluğuna inandırmıştır. Böyle bir zorunluğa kesin olarak inanan Arap ülkeleri de Sovyet Rusya'nın yardımı ile silâhlanarak harp güçlerini arttırmakta devam etmektedirler. Bu ihtilâfta barışı sağlıyacak olumlu bir gelişmenin belirtilerini görmek şöyle dursun, genel bir çatışmaya yol açacak mevzii çatışmaların devamı, Orta-Doğu'nun yeni bir sıcak harb merkezi haline geleceği ihtimalini canlı tutmaktadır.

Amerika ile Sovyetler Birliği, Orta-Doğu ihtilâfından ötürü savaşa tutuşmayı arzu etmez görünmektedirler. Nitekim ihtilâfa barışçı bir çözüm bulmak için 4'lü bir konferansın toplanması prensibini kabul etmiş bulunmaktadırlar. Ne var ki yukarıda açıklanan gergin durum, bir İsrail-Arap savaşına yol açtığı takdirde, Amerikalı'larla Sovyetlerin, istemeseler de bir savaşa sürüklenmeleri tehlikesini yaratmaktadır. İsrail ve Arap ülkeleri arasında yeni bir silâhlı çatışmanın çıkması, Türkiye'nin Amerika'ya NATO ittifakı ve ikili anlaşmalarla sıkı bir şekilde bağlı bulunması ve ülkemizde hükûmetin denetimi dışında Amerikan üslerinin bulunması, böyle bir çatışmada bu üslerin hasım devletlere karşı kullanılmasını zorunlu kılacağından, Türkiye hiç de menfaatleri olmadığı halde ve Türk halkının sempatisi Arap halklarından yana iken, İsrail tarafından bir savaşa katılacak ve bu savaşta ilk hedeflerden biri haline gelmesi kaçınılmaz olacaktır.

Bugünkü dünya konjonktürü içinde millî menfaatlerimize en uygun yol, muhtemel bir savaşın dışında kalmanın olanaklarını bulmaktır. Bu da ancak, NATO ittifakından çıkmak ve ikili anlaşmaları derhal feshederek, bağımsız bir dış politikaya dönmekle mümkündür. Fakat başta Adalet Partisi iktidarı olmak üzere, Türkiye İşçi Partisi dışındaki bütün muhalefet partileri, NATO'dan çıkmayı ve ikili anlaşmaları feshetmeyi kabule yanaşmamakta, plâtonik dostluk gösterile-

→

GENEL YÖNETİM KURULU TOPLANTISI HAKKINDA RIZA KUAS'IN AÇIKLAMASI:

«Müzakereler, Sosyalist Partiye Yaraşır En Geniş Söz Hürriyeti içinde Geçmiştir»

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri RIZA KUAS, Genel Yönetim Kurulu Toplantısından sonra gazetelerde çıkan haberler üzerine, aşağıdaki demeci vermiştir :

«Türkiye İşçi Partisi'nin iki gün devam eden Genel Yönetim Kurulu toplantısından sonra, bazı gazetelerde yanlış istihbarata dayandığı anlaşılan haberler çıkmıştır. Genel Yönetim Kurulu toplantıları kapalıdır. Yalnız Genel Başkan'ın açış konuşması, Merkez Yürütme Kurulu'nun raporu ve gereği görülürse toplantı sonunda Genel Yönetim Kurulunun bildirisi yayımlanır.

Tüzük, yönetmelik ve bugüne kadar yerleşmiş teamüllere göre Genel Yönetim Kurulu'nda cereyan eden konuşmalar dışarı yansıtılamaz. Bu itibarla bazı gazetelerde bu konuda çıkan haberlerin kaynağı, Genel Yönetim Kurulu üyeleri olmamak icap eder.

Son derece olumlu geçen Genel Yönetim Kurulu toplantısı, Partimizin, Anayasa, millî bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için yürüttüğü devrimci mücadelenin yurdumuzda her geçen gün olumlu sonuçlar verdiğini ve önümüzdeki büyük seçimlerde Partimizin başarılı olacağını göstermiştir. Müzakereler tüzük ve yönetmelik hükümleri çerçevesinde, bir sosyalist partiye yaraşır en geniş söz hürriyeti ile ağırbaşlılık ve gönülden bir disiplin içinde cereyan etmiştir.

Partimiz, emekçi halkımızın umutlarını boşa çıkarmıyacak ve önümüzdeki seçimlere bütün teşkilâtı ve üyeleriyle bir tek vücut halinde, en güçlü şekilde katılacaktır.»

←

riyle savaş dışı kalmanın mümkün olacağı görüşünü savunmaktadırlar. Bugün dünyadaki muhtemel gelişmeleri de kapsıyan, millî menfaatlerimize en uygun dış politikayı Türkiye İşçi Partisi teklif etmektedir. NATO ittifakından çıkılarak, ikili anlaşmaları feshetmeyi öngören bağımsız bir dış politikanın tek savunucusu olan Partimiz, yıllardan beri yürüttüğü anti-Amerikan ve anti-NATO politikayı gençliğe, Türk işçisine ve giderek bütün emekçi halk kitlelerine maletmede önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Artık Amerikan emperyalizmine ve NATO'ya karşı çıkmak, Türk milliyetçiliğinin ve Türk vatanseverliğinin iki temel unsuru haline gelmiştir. Türkiye İşçi Partisi'nin öncülüğünde yürütülen İkinci Millî Kurtuluş Savaşı, halk kitlelerine mal olma yolundadır. Bu savaş güçlendikçe Amerikan emperyalizminin ve onun işbirlikçisi kapkaççı kapitalizmin sonu gelecektir.

Parti olarak görevimiz, teşkilâtımızı güçlendirmek, bilinçli ve cesur yöneticiler vasıtasiyle emperyalizme karşı savaşı, sosyalizm için savaşla birlikte yürüterek, İkinci Millî Kurtuluş Savaşını başarıya götürmektir. Ülkemizin ve halkımızın biricik kurtuluş yolu budur. Bütün emekçi halkımızın şevkli ve inançlı çabası, devrimci gençliğin ve Anayasacı güçlerin ittifaki ile Türkiye İşçi Partisi'nin öncülüğünde yürütülen bu mücadele de mutlaka zafere ulaşacak, demokratik, bağımsız Türkiye ideali mutlaka gerçekleşecektir.

Hepinize sevgi ve saygılar.»

Genel Yönetim Kurulu'na Sunulan:

PARTİ İÇİ EĞİTİM KONUSUNDA

ÖNRAPOR

Emekçi Türk halkının demokratik yoldan iktidara yürüyen biricik siyasi örgütü olan Türkiye İşçi Partisi, politikasını bilim ışığında ve Türkiye'nin gerçeklerine göre ayarlamayı, tüzük ve programının temel ilkelerinden biri olarak benimsemiştir. Bu amacın gerçekleşmesinde elbette eğitimin önemli bir rolü vardır.

Parti içi eğitimin şekli ve muhtevası hakkında tâkip edilecek yol, Tüzüğümüzün 18. Maddesinin (b) fıkrası ve 54. Maddesinde belirtilmiştir.

18. Maddenin (b) fıkrasında, Merkez Yürütme Kurulunun teşkilâtlanma ve eğitim konusundaki yetki ve görevi şu şekilde formüle edilmiştir: **«Partinin teşkilâtını genişletmek, işçi sınıfını ve emekçi halk yığınlarını Parti Programı ışığı altında eğitmek, aydınlatmak;»**

Keza tüzüğün 54. Maddesinin parti içi eğitime ilişkin hükmü şudur: **«Parti yönetim kurullarının başlıca görevlerinden biri de, parti üyelerini ve işçi sınıfı ile bütün emekçi halk yığınlarını parti programının ışığı altında eğitmek, yurt ve dünya meseleleri hakkında aydınlatmaktır.**

Bu görevin nasıl yerine getirileceğini, Merkez Yürütme Kurulu yönetmelikler ve bildirilerle açıklar.»

Tüzüğümüzün bu açık hükümlerine göre, Partimiz iki yönde eğitim yapar: Birincisi, **emekçi halk kitlelerini uyarmak**; gerçekleri halka anlatmak ve **emekçilere sınıf bilinci vermektir.** Fakat bütün bunları yaparken, kendimiz de halktan, halkın deneylerinden pek çok gerçekleri öğreneceğiz. Tüzüğümüzün eğitim konusunda ikinci emri de, **üyelerimizi Parti Programı ışığında eğitmek, aydınlatmaktır.** Parti programı ışığında eğitim, Partimizin yapacağı kısa ve uzun vâdeli işlerin, dönüşümlerin ve bu dönüşümleri gerçekleştirecek olan sosyal güçlerle, bu dönüşümlerin hangi yoldan gerçekleştirileceği hususlarının açıklanmasıdır. Tüzüğümüzün 54. Maddesi, bu görevin nasıl yerine getirileceğini tayin ve tesbit etmek yetkisini Merkez Yürütme Kurulumuza tanımıştır. Genel Yönetim Kurulumuzun eğitim konusundaki görüşleri bize ışık tutacaktır. Bizim görüşümüze göre üyelerin eğitim meselesi de kısa ve uzun vâdeli olarak iki şekilde ve olanaklarımız gözönünde tutularak ele alınmalıdır.

Parti üyeleri arasında halkla temas edecek olanları eğitmek, ilk ödevimizdir. Önce yeteneklerine göre bu arkadaşları tesbit etmek gerekir. Bunlara iki şey öğretilecektir: Halk topluluğu ile konuşmaya, sohbete nasıl başlanır? Halkın ilgisi nasıl çekilir? İkincisi, o topluluğun bizim cevaplamamızı istediği sorular hangileridir ve bu sorulara Partimiz Tüzük ve Programı açısından verilecek cevaplar hangileridir? Böylece, Partinin yapacağı eğitim, gerçek yönünü bulmuş olacaktır. Bizim amacımız, emekçi halkı, olayları sınıf açısından değerlendirmeye alıştırarak, onda sınıf bilincine varma sürecini hızlandırmaktır. Aynı zamanda halktan birşeyler öğrenerek, kendimiz de gerçek bir sosyalist yönetici niteliği kazanmaktır.

Tüzük hükümlerine göre program açısından, Partimiz üyelerinin çoğunluğunu teşkil eden emekçi arkadaşlarımızın, bir yandan politik eylem içinde, bir yandan da teorik bilgileri edinmeleri, tam bir sosyalist kültüre sahip olmaları, böylece halkın eğitilip bilinçlendirilmesinde öncülük görevi yapacak yönetici kadroların yetiştirilmesi için Türkiye çapında bir eğitim programının uygulanmasında, memleketimizin ayrı bölgelerindeki imkânları gözönünde bulunduran Merkez Yürütme Kurulumuz, şu dört esas üzerinde eğitim yapılmasının mümkün olabileceği sonucuna varmıştır:

I — Öğretici broşürler hazırlatıp bastırılması,
II — Gezici eğitim ekipleri teşkil olunarak, eğitim kadrosundan yoksun bölgelere gönderilmesi,
III — Öğretim kadrosu bulunabilen merkezlerde seminerler düzenlenmesi,
IV — Parti içi okuma-yazma kampanyası.

. I — BROŞÜRLER :

Bu broşürler, Partimiz üyelerine sosyalizmin, Parti programı esaslarının ve memleket gerçeklerinin öğretilmesi amacına göre hazırlanmalıdır. Bu amaca uygun olarak broşürlerin şu konularda hazırlanması yararlı olacaktır:

1 — Türkiye'nin sosyal ve politik yapısı, (Programın bu bölümünün genişletilip sadeleştirilerek yazılması);

2 — TİP'nin sosyalizm anlayışının açıklanması, (Milli demokratik devrim ve ilerici bürokrasi karşısındaki görüşünün belirtilmesi);

3 — Toprak reformu ve genel olarak köy sorunları, (Bölgelere göre);

4 — Dış ticaret, banka ve sigortacılığın devletleştirilmesi;

5 — Ağır sanayiin kurulması ve bunun şartları, (Hızlı kalkınmanın nasıl sağlanabileceği);

6 — Anti - emperyalist mücadelenin ilkeleri;

7 — Sosyalizmin temel felsefesi olarak «Herşey insan için» ilkesinin işlenmesi, (Kültür, sanat, fikir özgürlüğü);

8 — Türkiye'deki işçi hareketleri tarihi, sendikaların kuruluşu ve gelişmesi;

→

Aybar, Başbakan Demirel'e Cevap Verdi :

«Anayasa Halkın El Kitabı Olacak»

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Demirel'in «Türkiye'yi altından kaldırmak lâzım» yolundaki demecine aşağıdaki karşılığı vermiştir :

«Bugün görülen huzursuzluk, Demirel hükûmetinin Türkiye'yi çok ağır bir borç yükü altına sokmasına rağmen, bu paraları, kalkınmamızı sağlıyacak yatırımlara değil, özel sektörün çıkarına hizmet edecek istikamette kullanmış olmasından doğmaktadır. İktisat çarkı, fukara halkın sırtından bir avuç imtiyazlıyı, devlet eliyle zengin etmek için döndürülmektedir. Demirel hükûmeti, 4 yıllık iktidarında millî ekonomiyi dışa bağlılıktan kurtaracak temel sanayi tesisleri kurmaya teşebbüs bile etmemiştir.

BAŞBAKANIN FELSEFESİ

Şimdi de Sayın Başbakanın, «Türkiye'yi tepesinden çekmek kâfi değil, altından kaldırmak daha müessirdir» dediğini öğrenmiş bulunuyoruz. AP. iktidarının Türkiye'yi altından kalkındırmak için bugüne kadar hiçbir şey yapmadığını, buna karşılık yukarıda olan zengin sınıfları daha zengin etme politikası güttüğünü, Türkiye'de bilmeyen yoktur. Sayın Başbakanın bu son iddiası, temel felsefesindeki hatâyı ortaya koymaktadır. Gerçekten Türkiye gibi geri kalmış bir toplumda, sınıflar arasında esasen

—›

‹—

9 — Gençlik sorunları, (Köylü, işçi, okuyan gençlik problemleri ve bu problemler karşısındaki Parti görüşü);

10 — TİP'nin kuruluş ve gelişmesi hakkında bilgiler. (TİP'nin sosyal ve politik hayatımıza getirdikleri, parlâmento çalışmaları vb.);

11 — Tüzüğün açıklanması, Parti üyeliği nitelikleri, Parti içi demokrasi ve disiplin ilişkileri;

12 — TİP'linin El Kitabı: Bu kitap, iki bölümü kapsıyacaktır:

a) Halkın sorduğu ve sorabileceği sorularla tüzük ve programı, sorulu-cevaplı olarak açıklıyacak bölüm,

b) Tüzük - Program ilkeleri, Anayasanın sosyal ve siyasî haklarla ilgili hükümleri, Ceza Kanununun ilgili maddeleri, bunlardan Anayasaya aykırı, özellikle 141 - 142. Maddeler hakkındaki Parti görüşü ve Anayasa Mahkemesi kararları, Siyasî Partiler Kanunu, Cemiyetler Kanunu maddeleri ve TİP teşkilâtı hakkında bilgiler. (Sorulu - cevaplı olabilir).

II — GEZİCİ EĞİTİM EKİPLERİ :

1 — Genel Merkezce görevlendirilecek ekipler, Genel Merkezde veya eğitici kadroların bulunduğu merkezlerde düzenlenecek (bir hafta ya da on günlük) bir seminerden geçirilir. Seminer açılamıyacak merkezlerde kurulacak ekiplere, öğretim çalışmalarını ayrıntılarıyla bildiren bir genelge gönderilir.

2 — Bu ekipler, eğitim imkânlarının az olduğu bölgelere öncelik tanınarak gönderilir.

III — SEMİNERLER :

Ankara, İstanbul, İzmir gibi öğretici eleman bulunan merkezlerde açılır. Eğitim programları Genel Merkezce hazırlanır ve uygulanması Genel Merkezin denetimi altında yürütülür.

IV — OKUMA - YAZMA KAMPANYASI :

1 — TİP üyeleri arasında Türkçe okuma - yazma bilmiyenin kalmaması için bütün teşkilâta hamle verecek ve bunun önemli görevlerimizden olduğunu belirten bir genelgenin hazırlanması,

2 — Her teşkilât kademesinin, üyeleri arasında okuma - yazma bilmiyenleri tesbit ederek:

a) Bunların, -eğer varsa- o bölgedeki Halk Eğitim Merkezlerine, ya da gece kurslarına gitmeye teşvik edilmesi ve gidenlerden belge istenmesi,

b) Her okuma - yazma bilen üyenin, en az, bilmeyen iki üyeye okuma - yazma öğretmesinin sağlanması,

c) Okuma - yazma öğrenen üyelere Genel Merkezce hazırlanacak bir takdir belgesinin verilmesi.

Parti Tüzüğünün 54. Maddesi ışığında, yukarıda sayılan hususlar, Merkez Yürütme Kurulumuzun, Parti maddî olanaklarını gözönünde tutarak ve keza gerekli gördüğü bir sırayı izliyerek uygulanacaktır.

MERKEZ YÜRÜTME KURULU

mevcut olan derin uçurumları görmezlikten gelerek, kalkınmayı hem üst sınıfların daha zengin olması şeklinde, hem de halk tabakalarının daha iyi yaşamasını sağlamak biçiminde görmek, bugünkü çıkmazı sürdürmekten başka netice vermez. Türkiye'nin kalkınması, ancak tabanın kalkınmasiyle mümkün olacaktır. Oysa Sayın Başbakan, özel sektör eliyle kalkınma felsefesine dört elle sarılmıştır. Bu ise, Türkiye'yi boyuna yukarıdan çekmek ve imtiyazlı bir avuç kimseyi daha imtiyazlı duruma getirmek demektir.

ÇOĞUNLUK İSTİBDADI

Fakat huzursuzluğun başka bir kaynağı da vardır. Demirel hükûmeti Anayasa'ya saygısızdır. 4 yıllık iktidarlarında Anayasa'nın temel hükümlerini daima ihmal etmişler; bazı hallerde de Anayasa'yı düpedüz çiğnemişlerdir. Demirel hükûmeti, demokrasiyi oy avcılığı ile sağlanan çoğunluk istibdadı şeklinde anlamaktadır.

Nitekim, giderayak bir de «Nizamı Koruma» etiketinin mâsum havasına büründürülen yeni bir «Takrir-i Sükûn» kanunu ile seçimleri, ağızlara kilit takılmış, kalemler kırılmış olarak oldubittiye getirme hevesine kapılmıştır. Türkiye İşçi Partisi, elindeki bütün imkânları kullanarak, bu teşebbüsün kanunlaşmasını önlemeye çalışacaktır.

Demokrasi, herşeyden önce doğruluk, açıklık rejimidir. Sözü başka, yaptığı iş başka olan insanların demokratik bir rejimde iktidarı daha fazla işgal etmelerine imkân yoktur. Bugünkü kapkaççı soygun düzeni mutlaka değişecektir. Devlet, bir avuç imtiyazlının hizmetinde değil, halkın hizmetinde olacaktır. Önümüzdeki seçimler bu bakımdan, her zamankinden daha önemli bir imtihan niteliği taşımaktadır.

Halktan yana, demokratik, lâik, sosyal hukuk devletini öngören, sosyalizme açık Anayasamız, tozlandığı raftan indirilip, hükûmetlerin de, halkın da elkitabı haline getirilmelidir; getirilecektir.»

ANAYASA'NIN 28. MADDESİ İŞLETİLMELİ

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, son günlerdeki köylü hareketleri münasebetıyle verdiği demeçte, halkın kendi haklarına sahip çıkması gerektiğini belirtmiş ve özetle şunları söylemiştir :

«Türkiye'nin büyük meselelerine halk sahip çıkmadıkça, bunlardan hiçbirini çözmek mümkün değildir. Amerikan emperyalizmine karşı mücadeleden tutun, toprak reformuna, dış ticaretin millîleştirilmesine veya üniversite reformuna varıncaya kadar, bütün meselelerimiz, ancak halkın bu meselelere sarılması ile çözümlenebilir. Herşeyi halkımıza açık - seçik anlatmadıkça, hem de onların anlıyacağı bir dille anlatmadıkça, demokrasi rayına oturtulamaz. Türkiye İşçi Partisi hariç, bütün öteki partiler, halka, kendilerini iktidar koltuğuna oturtacak bir vâsıta gözüyle bakıyorlar. Onlara göre halkımız, 4 yılda bir kullanılan bir oylama makinesidir. Ve itiraf edilmelidir ki, bu işte, Adalet Partisi çok daha başarılı oluyor. Yalnız bizim partimiz, demokrasiyi, emekçi sınıfların iktidara gelip, devleti bizzat yönetmesi olarak anlıyor.

Dâva, Anayasayı halkın günlük hayatına indirmek, Anayasa maddelerine halkın sahip çıkarak kendi meselelerinde gerekli tepkileri bizzat kendisinin göstermesini sağlamaktır. Oysa bugün demokrasiye bu gözle bakılmıyor. Böylece demokrasi; toprak ağaları, kapkaççı sınıf ve zümrelerle, 600 yıldan beri devleti idare etmiş olan bürokrat sınıf ve zümreler arasında bir mücadele şeklini alıyor. Ve bu mücadele, halkın oylarıyla, halkın sırtından yürütülüyor.

Bizim görüşümüz, bunun kesin olarak karşısındadır. Türkiye İşçi Partisi, kurulduğu günden beri halkı uyandırmaya ve anayasal haklarına sahip çıkarmaya uğraşmaktadır. Köylülerimiz, işçilerimiz, zanaatkârlarımız, kısacası bütün emekçiler, Anayasanın 28. Maddesini bizzat uygulamalıdırlar. Meselâ topraksız köylüler, Anayasanın 28. Maddesinin öngördüğü gibi silâhsız ve saldırısız büyük yürüyüş kolları halinde ve ellerinde pankartları, köylerinden şehirlere akmalıdırlar. Ve büyük meydanlarda kendi sözcüleri kürsülere çıkıp, topraksızlığın ıstıraplarını dile getirmeli, derhal toprak reformunun yapılmasını istemelidirler. Öteki dâvalarımızda da tutulacak yol budur. NATO'ya hayır kampanyası, bilinçli öğrenci topluluklarının sınırını aşıp, büyük emekçi kitlelerine mal olmadıkça, bugünkü mücadelenin, ağır fedakârlıklar karşısında pek küçük başarılar sağlamaktan öteye geçemiyeceğini gençlerimiz iyice bellemelidirler. Ve büyük kitlelerin içine girme, emekçi gençlerle kaynaşma yollarını bulmalıdırlar. Geniş halk kitleleri, millî dâvalarımıza sarılınca ve anayasal haklarını savunarak bu dâvaları dile getirince, hiçbir tuzak, hiçbir kışkırtma, bu hareketi yoldan çıkaramaz. Ve başarı kesin neticeli olur.»

BİLİM KURULU ÜYEMİZ DOÇ. DR. MAİDE ORUÇ FEN FAKÜLTESİNDEKİ AÇIK OTURUMDA KONUŞTU:

«ÜNİVERSİTE TEK TİPTİR»

Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Öğrenci Örgütü tarafından 17 Mart 1969 tarihinde düzenlenen «Üniversite reformu ve tam gün çalışma için öğretim üyeleri tazminat kanunu tasarısı» konulu açık oturuma, Partimiz adına Doç. Dr. Maide Oruç katılmıştır. Fen Fakültesi öğretim üyesi ve Partimiz Bilim Kurulu üyesi Maide Oruç'un açık oturumda yaptığı konuşmayı özet olarak sunuyoruz:

«Üniversitelerimizin kusurlu ve reforma muhtaç olduğu; bilinen bir gerçektir. Bir toplumun kuruluşları «birleşik kaplar» gibidir. Bozuk düzende üniversitelerin kusursuz olması düşünülemez.

Üniversitelerimizi tüm öğretim ve eğitim sistemimizden ayırmak hatâdır. Çünkü üniversitelerimizin verimli bir diyalog sağlaması, bağımsız düşünmeyi ve araştırmayı aşılaması, modern ihtiyaçlara cevap vermesi, yani öğrencilerine ve ülkesine karşı görevlerini kusursuz yerine getirebilmesi, orta öğrenimden gelen gençlerin tam hazırlıklı olmasına bağlıdır. Orta öğretimin görevini tam yapabilmesi ise ilköğretimin kusursuz çalışmasıyla mümkündür. O halde tüm eğitimde reform gereklidir. Öğretim ve eğitim zincirinin herhangi bir halkasında yapılacak reform, bizi yeni çıkmazlardan kurtaramayacaktır.

ÜNİVERSİTENİN GÖREVLERİ

Yapılması gerekli köklü reformda, üniversitedeki reform ne olmalıdır? Bu soruya cevap vermeden önce, üniversitenin görevleri ve bu görevleri ne derece yerine getirdiğine bakalım.

Üniversitenin görevlerini başlıca iki noktada toplayabiliriz :

1) Yüksek öğretim,

2) Geniş halk kitlelerinin yaşama düzeyinde etkili olacak araştırma yapmak ve bilimsel verileri halka ulaştırmak.

1) Bizim üniversitelerimiz, bugün birer yüksek meslek okulları durumundadır. Yüksek öğrenimden bu anlaşılsaydı, bu görevlerini eksikliklerine rağmen yerine getirdikleri söylenebilirdi. Çünkü üniversitelerimizde aşırı bir teorik ders, bunun yanında yetersiz bir pratik ders yapılmaktadır. Teori ve pratik birbirlerinden ayrılamıyacağından, öğretim aksak yapılmaktadır. Pratik derslerin yetersizliği, modern lâboratuar araçlarının alınma zorluğundan; Tıp v.b. fakültelerde ise, sistemi değiştirmeme israrından ileri gelmektedir. Örneğin bugün bir Tıp Fakültesi öğrencisine, sanki bir anatomist ya da cerrah olacakmış gibi anatomi dersi verilmektedir.

2) Üniversitelerimiz ikinci görevlerini önemli ölçüde eksik yapmaktadırlar. Araştırmalar, üniversitelerden çok üniversite dışındaki araştırmacılar tarafından yapılmaktadır. (Kalb nakli ameliyatı).

AKSAKLIKLARIN NEDENİ :

Herşeyden önce, geri kalmış ülkelerdeki kapkaççı düzen, ileri araştırmaya önem vermez. Bundan ötürü üniversitelerimiz ihmâl edilmiş ve öğretim üyeliği, çekiciliğini yitirmiştir.

Üniversitelerimizi ikiye ayırmak gerekir:

1) Özerk (idarede) üniversiteler,

2) Özerk olmayan üniversiteler.

Önce özerk üniversitelerimizi ele alıp inceleyelim. Bu üniversitelere özerklik verilmiş ama, iktisadi politikanın etkisiyle öğretim üyeleri bağımlı olmuşlardır. Bu, bir yandan öğretim üyelerine ve yardımcılarına düşük ücret verilmesi, öteyandan kapitalizmin çok kazancı «başarı ölçüsü» almasındandır.

Bu durum, öğretim üyelerini ek görevlere, yüksek ücret ödeyen özel teşebbüsde çalışmaya zorladı. Böylece öğretim üyesi kadrosunda artma olmadı ve asistanlık, zor eleman bulunan bir iş oldu. Özel yüksek okulların ve yüksek ücretli özerk olmayan üniversitelerin açılması, bunu daha da artırdı.

Özerk olmayan üniversitelere gelince; onlar yüksek ücret ödediklerinden, özerk üniversitelerden bir hayli öğretim üyesi ve asistan çektiler. Esasen yetişmiş eleman az olduğundan, kadroların pek çoğu yetersiz elemanlarla dolduruldu. Bugün üniversiteler pek çok dalda doktora yaptıramamaktadır.

Üniversitelerimizin bu hali, kapitalist özentisi düzenin işine yaradı. Onun amacı, devlet kuruluşlarını kötülemek, toplumda özel bir yeri olan üniversitenin hareketini kısıtlamak, ya da oradan gelecek eleştirileri önlemektir.

ÜNİVERSİTE TEKTİR

1961 Anayasası'nın 45. Maddesine göre, üniversiteler arasındaki ücret ayrılığını gidermek, devletin görevidir.

Partimizin görüşüne göre üniversite tektir. O da devlet üniversitesidir. Anayasamız, kamu görevi yapan kuruluş ve organların tek tip olmasını öngörmüştür. Devlet tektir, vilâyet tektir, belediye, köy tek tiptir.Bunun gibi, üniversitenin de tek tip olması gerekir. Başka tipte üniversite kurulamaz.

Üniversite, bir bütün olarak özerktir. Bugün özerklik, sadece bir zümreye verilmiştir. Oysa üniversite; öğretim üyesi, asistanı ve öğrencisi ile bir bütündür ve özerklik bu bütün için söz konusudur. O bakımdan bu ögelerin yönetime katılmalarında T.İ.P. büyük yararlar görür. **115 Sayılı Üniversiteler Kanunu**, doçentlerin yönetime daha fazla katılmasını sağlamıştır ve bunun yararları ortadadır. Asistan ve öğrencilerin de yönetime katılması, üniversitede otokritiği sağlayacaktır. Buna Anayasada engel bir madde de yoktur.»

« Topraksız Köylüler, Muntazam Yürüyüş Kolları Halinde Şehirlere Akmalıdır... »

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, 21 Mart 1969 günü verdiği demeçte köylü, toprak ve orman sorunlarına ilişkin görüşlerini belirtmiş ve bu sorunların çözüm şekli konusunda şunları söylemiştir:

«Köylü vatandaşlardan çeşitli konularda, çok ciddî şikâyetler alıyoruz. Gerçekten AP. iktidarında hem şehir - köy arasındaki zıtlaşma, hem köy içindeki zengin - fakir zıtlaşması çok artmıştır. Bugün büyük şehirlerde fukara gecekondu halkının ortalama yaşantı seviyesi bile, köydeki vatandaşın ortalama yaşantı seviyesinden çok yüksektir. Beri yandan kapitalist işletmecilik, köylere kadar uzanmıştır. Bu da, köyde zenginle fukaranın arasındaki uçurumu derinleştirmektedir.

AP. iktidarı, sayıları 24 milyona varan köylü vatandaşlarımızı seçimden seçime hatırlamaktadır. Önümüzdeki aylarda AP. li politikacılar, gene köyleri istilâ edecekler; vaad üstüne vaadde bulunacaklar; binbir yalan ve iftira ile sosyalizmi kötüleyeceklerdir.

ÇÖZÜM BEKLEYEN SORUNLAR

Köylü vatandaşın çözüm bekliyen pek çok meselesi var. Fakat, çözülmesi gereken ilk mesele, topraksız veya toprağı yetmiyen köylü ailelerini toprağa kavuşturmaktır. Gerçek bir toprak reformu yapılmadıkça, köyün bütün meseleleri askıda kalır. Üstelik hızla sanayileşme işi de çıkmaza girer. Nihayet büyük toprak sahiplerinin ellerindeki topraklar köylülere dağıtılınca, bunların fukara köylüler üzerindeki nüfûz ve hâkimiyetleri de son bulacağından, demokrasi gerçekten köye girmiş olacaktır.

Oysa, bilindiği gibi AP. iktidarı, ilk günden beri toprak reformuna, «dağıtılacak toprak yok» diyerek, kesinlikle karşı çıkmıştır.

Köyün çözüm bekliyen en önemli dâvalarından biri de, orman bölgelerinde yaşıyan vatandaşlarımızın durumudur. 4 yıllık iktidarında bu konuda da hiçbir teşebbüste bulunmamış olan Demirel hükûmetinin, giderayak getirdiği kanun tasarısı, orman köylüsünün hiçbir meselesini halletmiyecek, üstelik köylüyü yeni külfetler ve ceza tehdidi altına sokmuş olacaktır. Orman köylüsünün sorunları da, ancak köklü bir toprak reformu ve Türkiye'nin sanayileşmesiyle çözümlenir.

AP iktidarı özel teşebbüsçü dür. Yani bir avuç büyük sermaye sahibine, ne kadar geniş imkân tanınırsa, memleketin o nisbette hızlı kalkınacağına inanmaktadır. Bundan dolayı bir avuç büyük müteşebbisin yabancı sermaye ile ortaklıklar kurarak, memleketin kol emeğinden, petrol ve maden zenginliklerine kadar herşeyini diledikleri gibi sömürmelerini teşvik etmektedir.

TOPLU PROTESTO YOLU

Köylü vatandaşlarımız, dört yılda bir tekrarlanan boş vaadlere artık kulak vermemelidirler. Üstelik teker teker mektupla, ya da dilekçe ile şikâyet usullerine de fazla iltifat etmemelidirler. Anayasa'mızın 28. Maddesine dayanarak; şikâyetlerini, isteklerini topluca dile getirmelidirler.

Anayasa'nın 28. Maddesi, demokrasinin temel direğidir. Zira büyük halk kitlelerinin meydanlarda toplanarak, kendi meselelerini dile getirmesi, devlete sahip çıkmanın bir yoludur. Topraksız köylüler, kimseye ilişmeden, kimseye saldırmadan, muntazam yürüyüş kolları halinde ve ellerinde **«Toprak İstiyoruz»** yazılı levhalar olduğu halde, on, onbeş, yirmi koldan şehirlere akın etmeye başladılar mı; ve bu mahşerî kalabalık gene kimseye ilişmeden, kışkırtmalara kulak vermeden, tam bir disiplin içinde toprak isteklerini bizzat kendi hatiplerinin ağzından dile getirdiler mi; toprak ağalarının ve onların çıkarlarını koruyan hükûmetlerin, bu demokratik baskıya uzun müddet karşı koyması mümkün değildir.

GÖSTERİ HAKKINA DOKUNULAMAZ

Demokrasi, elbetteki oy avcılığı ile sağlanmış çoğunlukların istibdadı değildir. Demokrasi, halkın, halk için, halk tarafından idaresidir. Anayasa'mızın 28. Maddesi, temsilî demokrasi içinde, doğrudan demokrasiye açılmış bir penceredir. Zira meydanlara toplanan halk kitleleri, böylece dileklerini bizzat ortaya koymak imkânına kavuşmaktadırlar.

AP. iktidarı, Anayasa'nın 28. Maddesinden çok endişe duymaktadır. Sayın Başbakan ikide bir: «Meselelerimizi sokakta değil, Meclislerde halledelim» demekte ve bu anayasal hakkı âdeta kanunsuzluk olarak göstermeye çalışmaktadır. Büyük Meclise temsilci göndermek, vatandaş için nasıl dokunulmaz bir haksa; 28. Maddeye göre saldırısız ve silâhsız gösteri yürüyüşleri yapmak, meydanlarda toplanmak da, dokunulmaz bir haktır.»

ANAYASAYA HAZIRLANAN SUİKASTLERİ HALKIMIZ BOŞA ÇIKARACAKTIR

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Başbakan Demirel'in son basın toplantısında ileri sürdüğü görüşlere, 23 Mart 1969 günü aşağıdaki cevabı vermiştir :

«Sayın Başbakan, son basın toplantısında savunduğu yeni kanun tasarılarının Anayasaya aykırı olduğunu bilmenin ezikliği içinde konuşmuştur. Hürriyet düzeni üzerine malûm demagojik tekerlemeleri, bu sefer her zamankinden daha az inandırıcı idi. Sayın Demirel'in konuşması, başından sonuna kadar bir müdafaa mahiyetinde olmuştur. Açıkça anlaşılmaktadır ki, Adalet Partisi iktidarı önümüzdeki seçimlerden az çok başarıyla çıkabilme umudunu, yeni kanun tasarılarının kanunlaşmasına bağlamıştır: Herkesin ağzına kilit vurulacak; muhalif kalemler kırılacak; radyo, iktidarın propagandacısı haline getirilecek ve başka partilere verilmiş oyların AP'ye aktarılmasını sağlayan bugünkü seçim sistemi daha da pekleştirildikten sonra seçimlere gidilecektir. AP. nin sandıktan çıkma umutları, böylesine hileli bir ortamın kurulmasına bağlanmış bulunuyor.

Nizamı Koruma Kanunu Tasarısını savunurken, Sayın Demirel, hedefin devletin şekline, milletin ve ülkenin bölünmezliğine yönelmiş tehlikelere müeyyide getirmek olduğunu söylemiştir. Demokrasiyi boğmaya hazırlananlar, öteden beri hep aynı dili kullanırlar.

BOŞLUK VAR MI?

Başbakan'a önce sormak gerektir:

Devletin şekli, Milletin ve Ülkenin bölünmezliği, gerçekten tehlikede midir? Ve devlet; kanunları, güvenlik güçleriyle, mâruz bulunduğu iddia edilen tehlikeleri defetme iktidarında değil midir?

Başbakan, her vesileyle devletin güçlü olduğunu tekrarlayıp durmuştur. Kaldı ki, müeyyideler fazlasıyla mevcuttur. T.C. Kanunu'nun 2. kitabında yer alan suçlar, Sayın Demirel'in bahsettiği ve devletin şekli, milletin, ülkenin bölünmezliğiyle ilgili fiillerdir. Cezalar idamla, yıllarca ağır hapis arasında değişmektedir. Devletin şeklini değiştirmeye kalkışmak veya Türk milletinin bütünlüğünü parçalamaya mâtuf hareketlere girişmek, veya ülkemizi parçalamıya kalkışmak, son derece ağır ceza müeyyideleriyle karşılanmış bulunmaktadır. Yani, Başbakanın iddia ettiği gibi, kanunlarımızda herhangi bir boşluk yoktur. Üstelik 141, 142 ve 163. Maddeler de yürürlüktedir.

Ne var ki, Sayın Başbakan bütün bu kanunî zırha rağmen, Amerika'nın desteğine dayanan kapkaççı sermaye düzeninin hükümranlığını tehlikede görmektedir. Önümüzdeki seçimlerde AP. nin temsil ettiği özel teşebbüsçü düzen anlayışının derin yaralar almasından kuşkulanmaktadır.

ANAYASAYA SUİKAST

Demirel iktidarının daha ilk günden beri Anayasa ile yıldızı barışmamıştır. İlk günden beri halktan yana, sosyalizme açık olan bugünkü Anayasamızı değiştirebilme yolları aranmıştır. AP. Meclislerde gerekli çoğunluğa sahip olmadığı ve bu işi cepheden yapmanın doğuracağı tepkileri de göze alamadığı için, Anayasamızı dolambaçlı yollardan değiştirmeye kalkışmıştır.

Nizamı Koruma Tasarısı olsun, TRT Tasarısı olsun, Seçim Kanunu'nda yapılması düşünülen değişiklikler olsun, aslında bugünkü Anayasamızı büsbütün uygulanmaz hale getirmeyi amaçlıyan teşebbüslerdir. Kısacası bu gibi tasarılarla Anayasamızın fukara halktan yana olan niteliği, demokratik esasları, sosyalizme açık devrimci yönleri ortadan kaldırılmış olacak ve bugünkü kapkaççı ve dışa bağlı kapitalizme yeni kanunî dayanaklar sağlanmış olacaktır.

Bu teşebbüsler akîm kalmıya mahkûmdur. Halkımız, Anayasaya hazırlanan suikastları, Anayasaya sahip çıkarak önliyecektir.»

AYBAR'IN TELGRAFI

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Ege bölgesinde meydana gelen deprem dolayısiyle, Manisa Valiliği ile Alaşehir ve Sarıgöl Kaymakamlıklarına birer «geçmiş olsun» telgrafı gönmiştir.

Manisa Valiliğine gönderilen telgraf şöyledir :

«Valilik Makamına
MANİSA

Vilâyetinizin uğradığı deprem felâketini büyük teessürle haber aldım. Başta zatıâliniz olmak üzere, felâketzede vatandaşlarımızın acılarını paylaşır, bütün Manisa'lılara geçmiş olsun dileklerimin iletilmesine aracılığınızı rica ederim.

Saygılarımla.
Türkiye İşçi Partisi
Genel Başkanı
MEHMET ALİ AYBAR»

Öte yandan TİP Genel Sekreteri Rıza Kuas da, Partimiz Manisa il teşkilâtı ile Alaşehir İlçe Başkanlığına birer telgraf göndererek, TİP Genel Merkezinin üzüntülerini bildirmiştir.

DüZEN DEĞiŞiKLiĞiNDEN NE ANLIYORUZ ?

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, 24 Mart 1969 günü verdiği demeçte, düzen değişikliği konusundaki görüşlerini açıklıyarak, şunları söylemiştir :

«Vatandaşlarımızın ciddi pekçok şikâyetleri vardır. Her meslekten emekçi vatandaşlarımız, hayatın gittikçe ağırlaşan yükünü taşımaktan şikâyetçidirler. Gerçekten, Adalet Partisi iktidara geldiğinden beri, fukara halkın sıkıntıları büyük ölçüde artmıştır.

Öte yandan Adalet Partisi iktidarında Türkiye'nin çözüm bekliyen hiçbir meselesi çözüme kavuşmamış, üstelik Türkiye devleti çok ağır bir borç yükü altına girmiş bulunmaktadır.

Ekonomik meselelerden, sosyal ve siyasi plândaki meselelere geçilince de, işlerin yolunda gitmediği görülmektedir. Son 4 yıldır, doğum sancılarını andıran sosyal olaylar birbirini kovalamıştır. Gençlik hareketlerinden, fabrika işgallerine ve toprak işgallerine kadar oluşan olaylar, bugünkü fiili bozuk düzenin temelden değişmesi gerektiğini gösteren olaylardır. Bu düzen değişmedikçe, bu dertlerin hiçbirine çare bulunamaz. Önce bataklığın kurutulması gerektir.

DÜZEN DEĞİŞİKLİĞİNDEN NE ANLIYORUZ?

Düzen değişikliğinden ne anladığımızı bir kere daha açıklamak zorundayız. Bugünün fiili bozuk düzeni, toplum hayatını bir avuç büyük toprak sah'bi ile büyük iş adamının çıkarlarına göre ayarlamıştır. Demek ki, herşeyden evvel düzen değişikliği, Anayasanın samimiyetle uygulanmasının sonucu olacaktır. Böylece toprak reformu yapılacak, bütün vurgunların, soygunların kaynağı olan dış ticaret, bankacılık, sigortacılık devletleştirilecek, ekonomimiz gerçek anlamda, bir plân çerçevesi içinde geliştirilecek, Anayasamızın sosyal devlet ilkesi savsaklanmıyacak, herkese iş bulunacak ve milli gelir hakça bölüşülecektir. Beri yandan hukuka bağlı devlet ilkesi de, propaganda nutuklarında kullanılan aldatmaca bir kavram olmaktan çıkarak, keyfi hareketlerin fiilen son bulması anlamına gelecektir.

Büyük halk kitlelerini sömürerek, horlıyarak, bir avuç insanın çıkar sağlaması kökünden önlenmedikçe, yani bir avuç sermayedarın diledikleri işleri çevirmekte serbest olmaları, toplumun temel düzen anlayışı olmaktan çıkmayınca, bugünkü bozuk gidişi düzeltmek mümkün değildir. Bundan dolayı tekrar ediyoruz: **Düzen değişikliği, Anayasayı eksiksiz, tastamam uygulıyarak, kapitalizm yolundan ebediyen ayrılmak ve kapitalist olmıyan yoldan, bağımsız, demokratik sosyalizme geçmek anlamına gelir.**

DÜZENİ KİM DEĞİŞTİRECEK?

Şimdi burada önemli olan ikinci bir konu, bu köklü değişikliği kimlerin yapacağı noktasıdır. Gerçekten son zamanlarda, yani Türkiye İşçi Partisi «düzen değişikliği» fikrini tâ en uzak köylere kadar götürdüğünden beri, düzen değişikliğinden söz açmak, âdeta bir moda haline gelmiştir. Bundan dolayı bu noktada da açıklığa kavuşmak zorunludur. Düzen değişikliğini kim gerçekleştirecektir; kim gerçekleştirebilir? Bu sorunun cevabı, «emekçi halk kitleleri»dir. Çünkü kapitalist düzenin vurgunundan, soygunundan zarar gören, ancak onlardır. Ve ancak onlar iktidara geldikleri takdirde, düzeni, Anayasanın öngördüğü şekilde, gerçekten değiştirirler. Aksi takdirde halkımızın yeni bir aldatmaca ile karşı karşıya bulunması tehlikesi pek büyüktür.

Demek ki «düzen değişikliği» deyince, iki noktada açık bir fikir sahibi olmak gerekiyor. Birincisi, bugünkü kapitalist düzenin kökünden terkedilmesi; ikincisi, emekçi halkımızın iktidara gelerek, Anayasamızda öngörülen reformları bizzat kendisinin gerçekleştirmesi.

Önümüzdeki seçimler, bu yolda atılacak ciddi bir adım niteliği taşımaktadır. Adalet Partisi iktidarının ve bu iktidarın temsil ettiği özel sektör çıkarlarının büyük telâşı da, esasen bundan dolayıdır. Anayasaya aykırı kanunlarla önümüzdeki seçimlerin hileli bir ortam içinde cereyan etmesi sağlanmak istenmektedir. Ama Adalet Partisi iktidarı, bu teşebbüsünde başarı sağlıyamıyacaktır. Halkımızın uyanma hızı, Anayasaya aykırı kanunların Meclise sevkedilmesi hızından çok üstündür.»

Diyarbakır Ve Söke'deki Emekçilerin Bilinçli Direnişi

Nisan ayının ortasında, yurdumuzun Doğu'sunda ve Batı'sında iki büyük miting düzenlendi : Diyarbakır ve Söke mitingleri... Sermayenin emrindeki gazetelerin birkaç satırla geçiştirdiği bu tarihî protesto gösterileri, Partimizin başlattığı İkinci Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızın, her geçen gün geniş halk yığınlarınca nasıl benimsendiğini ortaya koyuyordu. Evet, Doğu'lu ve Batı'lı emekçiler aynı hızla uyanıyor ve Anayasaya sahip çıkıyorlardı. Bu bilinçli halk direnişleri kısa zamanda semeresini verdi ve işbirlikçi Hükûmet, Anayasa'ya aykırı «Nizamı Koruma Tasarısı»nı alel-acele Meclisten geri çekmek zorunda kaldı. Bu sayfalarımızda Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın Söke mitingine çektiği telgrafı ve Genel Sekreter Tarık Ziya Ekinci'nin Diyarbakır mitinginde yaptığı konuşmayı bulacaksınız.

EKİNCİ'NİN KONUŞMASI

«Toprak ağalarını, patronları, büyük sermaye çevrelerini temsil eden Adalet Partisi iktidarı, hâkim sınıfların menfaatleriyle ters düşen ve fukara emekçi halktan yana olan Anayasamızı, kendi icraatına bir engel olarak gördüğü iç'n, onu fiilen işlemez hale getirmek istemektedir.

Bu amaçla AP, demokrasiyle ve insan haklarıyla bağdaşmıyan bir seri kanun tasarısı hazırlıyarak, bunları Meclislerden geçirmek ve Anayasayı fiilen ilga etmek teşebbüsüne geçmişt'r. Savcılar Kanunu, Anayasa Nizamını Koruma Kanunu ve TRT Kanunu, bu nitelikte kanunlardır.

Bu kanunlar çıktığı takdirde, artık işçiyi, köylüyü, fukara esnafı ezen sömürü düzeninden bahsetmek, kredi yolsuzluklarını, vergi adaletsizliğini, toprak ağalığının zulmünü anlatmak mümkün olmıyacaktır. Keza bir Anayasa emri olan toprak reformunu istemek, işsizliğin sebeplerini açıklamak suç sayılacaktır.

Anayasa Nizamını Koruma Kanunu, en önemli sorunlarımızdan biri olan Doğu sorununu dile getirmeyi ve geri kalmış Doğu bölgesinin kalkınmasını istemeyi yasaklamaktadır. Doğu'nun geri kalmış olduğundan bahsetmek, Doğu'da ya-

DIYARBAKIR MİTİNGİNİ İZLİYEN BINLERCE YURTTAŞIMIZ

şıyan insanların ırklarından ve dillerinden dolayı horlandıklarını, ikinci sınıf vatandaş muamelesi gördüklerini söylemek, ağır cezalı bir suç sayılacaktır.

HÂKİM SINIFLARIN DİKTATORYASI

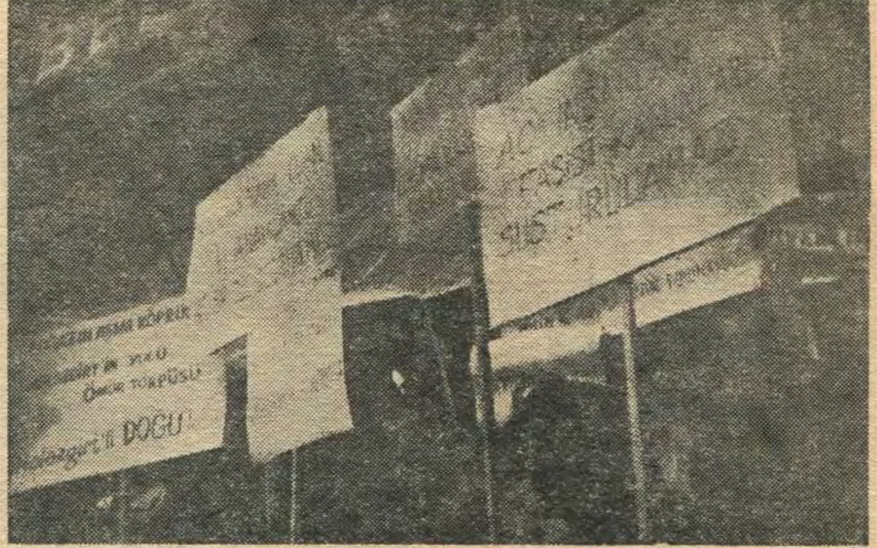
A.P. iktidarı, başta Anayasa Nizamını Koruma Kanunu olmak üzere, bütün bu kanunlarla yalnız ağaların, patronların ve büyük sermaye çevrelerinin menfaatlerini koruyan, fakat fukara emekçi halkın hak ve menfaatlerini tanımıyan Anayasa dışı bir düzen getirmek sevdasındadır. Bu düzenin adını koyalım: **Sermayedar sınıfların hâkimiyetini kuran bu düzenin adı faşizimdir. Hâkim sınıfların diktatoryasıdır.**

Türkiye'nin kalkınması, özellikle Doğu'lu kardeşlerimizin asırlardan beri devam eden ezgiden ve baskıdan kurtulmaları, ülkemizin Doğu'su ve Batı'siyle kalkınmış mâmur bir ülke haline gelmesi, ancak demokrasiye ve insan haklarına saygılı bir düzen içinde mümkündür.

Demokratik hayatın devamını sağlamak, Anayasanın tam ve kâmil mânada uygulanması için mücadele etmek, başta emekçi halkımız olmak üzere, bütün yurtseverlerin en önde gelen görevlerindendir.

HÜSRANA UĞRAYACAKLARDIR

Anayasayı savunmak için düzenlediğiniz bu toplantı, tarihî bir anlam taşımaktadır. Haksızlığa, adaletsizliğe ve keyfî idare özlemine karşı ilk büyük direnişin Doğu'dan gelmesi, demokrasimizin geleceği için büyük bir teminattır. Doğu'dan yükselen bu ses, dalga dalga yurt sathına yayılacak ve tarihî «Diyarbakır Mitingi»ni, yurdun dört bir yanında düzenlenen mitingler izleyecektir. Milletçe Anayasaya gösterilen bu bağlılık, dikta heveslilerini ve karanlık emeller peşinde koşanları mutlaka hüsrana uğratacaktır.»

DİYARBAKIR MİTİNGİNDE TAŞINAN DÖVİZLER

DOĞU: SÜRGÜN DİYARI

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Dr. Tarık Ziya Ekinci, 12 Nisan 1969 günü «Doğu sorunu» ile ilgili olarak Basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Adalet Partisi, 4 yıllık iktidarı süresince Türkiye'nin kalkınması için ciddî ve geçerli hiçbir çözüm getirmemiştir. Türkiye hâlâ geri bir tarım ülkesi ve ileri kapitalist ülkelerin bir pazarı olmakta devam etmektedir.

Ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan geri kalmış Doğu bölgesinin kalkınması için de hiçbir şey yapılmamış ve dengeli kalkınma yöntemine gidilmemiştir. Hep bildiğimiz gibi Doğu, geri kalmış ülkemizin en geri kalmış bölgesidir. Doğu, resmî dilde de «mahrumiyet bölgesi» olarak anılmakta ve cezalandırılan memurlar için bir «sürgün diyarı» olarak muamele görmektedir.

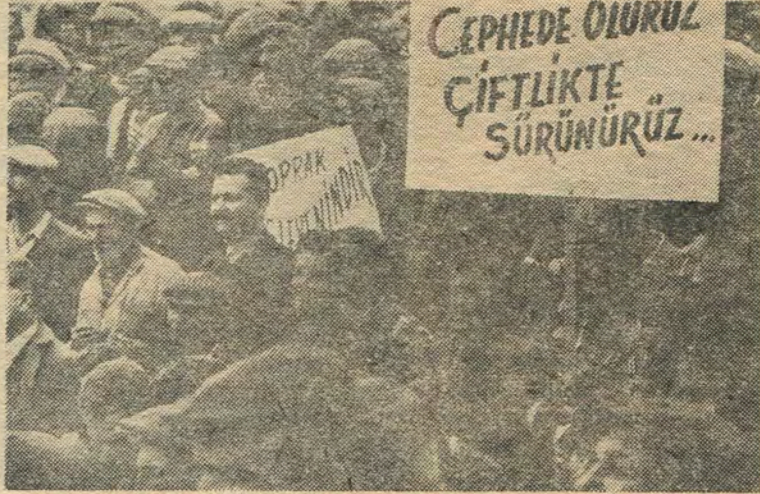
Doğu, ülkemizde bugüne kadar yürürlükte olan ve bugün de Adalet Partisi iktidarının sürdürdüğü özel sektörcü ekonomik politikanın bir sonucu olarak geri kalmakta devam etmektedir. Özel sektör ve özel sektörcü iktidarlar, yatırımları ,daha çok kâr sağlamak amacıyla gelişmiş bölgelere yönelttiklerinden, bunlara bağlı olarak alt yapı yatırımları da, gelişmiş Batı illerimize gitmektedir. Aynı zamanda Doğu'da biriken sermaye de, kâr faktörünün hâkim olduğu özel sektörcü ekonomi kurallarına uygun olarak, Doğu'dan Batı'ya doğru akmaktadır. Ve bunun sonucu olarak Doğu-Batı arasındaki dengesiz durum düzelmek şöyle dursun, gittikçe artmakta ve Doğu, nisbî olarak her geçen gün daha da gerilemektedir.

Kapitalist düzenin yarattığı bu çıkmazı haklı göstermek için, hâkim sınıflar ve onların iktidarları tarafından vatandaşlar arasında ırk, dil ve mezhep ayırımı yapılmakta, Doğu'da yaşıyan kardeşlerimiz, Anayasa'nın açık hükümlerine rağmen, dillerinden ve mezheplerinden dolayı horlanmaktadırlar.

Doğu'nun kalkınması, ancak insana değer veren ve kalkınmayı insan için öngören dengeli ve adaletli bir kalkınma yönteminin uygulanmasıyla gerçekleşecektir.»

AYBAR'IN SÖKE MİTİNGİNE TELGRAFI:

«Anayasa Size toprak Verilmesini Emreder»

SÖKE MİTİNGİNDEN BİR GÖRÜNÜŞ

16 Nisan 1969 çarşamba günü Söke'de düzenlenen «**Bağımsızlık ve Toprak Reformu Mitingi**»ne, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, şu telgrafı çekmiştir :

«Sayın Orhan Çubukçu
T.İ.P. İlçe Başkanı
Toprak Mitingi Yönetim Kurulu
SÖKE

Fukara köylü ve emekçi kardeşlerimin, Anayasa'nın emri gereğince, toprak ve bağımsızlık için bu mitingi düzenlemiş olmalarını sevinçle karşılıyorum. İşçiler, köylüler, zanaatkârlar, yani fukara halkımız topraksızlığı, işsizliği, pahalılığı, kendileri meydan toplantılarında dile getirdikçe, devlete sahip çıkmanın yolu açılacaktır. Anayasa sizlerin uyanık bekçiliğine emanet edilmiştir. Bekçiliğinizi iyi yapınız.

Ne Adalet Partisi, ne de ondan önceki iktidarlar, Anayasa'nın emri olan toprak dağıtımını yapmamıştır. Çünkü bu iktidarlar sizden yana değil, toprak ağasından, büyük tüccardan, bankacıdan, yani sizi sömüren zengin sınıflardan yanadır. Gözlerinizi açınız.

Türkiye bugün Amerika'nın bir ileri karakolu durumundadır. Çıkacak bir savaşta ilk hedef biz olacağız. Gözlerinizi açınız. Devleti maceralara sürükliyebilecek olanlara fırsat vermeyiniz.

Anayasa size toprak verilmesini emreder. Anayasaya sahip çıkarak toprak isteyiniz. Anayasa, Kuvayi Millîye ruhunun canlı tutulmasını emreder. Anayasaya sahip çıkarak ikinci millî kurtuluş mücadelemizi cesaretle yürütünüz. Siz uyandıkça kurtuluş günü yaklaşmaktadır. Bu bozuk düzeni ancak siz değiştirebilirsiniz. Tam bağımsız, demokratik Türkiye sosyalizmini siz kuracaksınız. Hepinize başarılar, sevgiler, saygılar.

MEHMET ALİ AYBAR
T.İ.P. GENEL BAŞKANI»

SÖKE MİTİNGİNDE KONUŞAN BİR KÖYLÜ

KANLI TERTİPLERİN SORUMLUSU SÜKAN YALAN SÖYLÜYOR!

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Dr. Tarık Ziya Ekinci, İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın Partimizi suçlayan demecine, 26 Mart 1969 günü aşağıdaki cevabı vermiştir :

«Adalet Partisi iktidarı, Amerikan emperyalizminin buyruklarına yeni bir boyun eğiş olarak **«Akdeniz Çağrı Kuvveti»**ne katılma kararını halk oyundan gizliyebilmek için, İçişleri Bakanı Faruk Sükan aracılığı ile yalan ve iftiraya dayanan tertiplerle, dikkatleri yeniden Türkiye İşçi Partisi üzerine çekmek istemiştir.

İçişleri Bakanı Faruk Sükan, bir yıl önce Partimizin katıldığı **«Akdeniz İlerici Partiler Konferansı»**yla ilgili yalan beyanlarıyla, AP. iktidarının Türkiye'yi Orta-Doğu buhranının tehlikelerle dolu girdabına sürükliyen bu son kararını kamufle etmeye çalışmaktadır.

İçişleri Bakanlığını, Amerika'nın CIA ve FBI gibi gizli teşkilâtlarının tertipler hazırlama merkezi haline getirmiş bulunmanın ve vilâyet merkezlerini birer AP. partizan ocağı haline sokmuş olmanın kara lekesini ilelebet alnında taşıyacak olan Faruk Sükan yalan söylemektedir:

1 — Akdeniz İlerici Partiler Konferansında Türkiye İşçi Partisi, Akdeniz'den hem Amerikan, hem de Sovyet donanmalarının çekilmesini istemiştir.

2 — Bu konferans, komünist partilerin konferansı değildir ve hiçbir yabancı emele hizmet gayesi gütmemiştir.

3 — Partimiz üyesi Doç. Dr. Burhan Cahit Ünal'ın katıldığı toplantı da, İtalyan İşçi Birliği Sosyalist Partisi kongresidir. Bu parti komünist partisi değildir; bağımsız, sosyalist bir partidir.

Faruk Sükan, Anayasa dışı zihniyeti, kanunsuz hareketleri ve hazırlattığı komplolarla ün yapmış bir politikacıdır. Her seçim döneminde Partimiz aleyhine uygulamayı âdet haline getirdiği tertip, iftira ve yalan kampanyasını, yine başlatmış bulunmaktadır.

Sükan bu iftiralarla, Adalet Partisi iktidarının millî menfaatlerimize aykırı düşen politikasını örtme çabasıyla birlikte, Türkiye İşçi Partisi'ni kamu oyunda küçük düşürme ve seçim şansını azaltma amacını gütmektedir. Yıllardan beri Partimize karşı oynanan bu ahlâk dışı oyunların içyüzü, artık halkımız tarafından iyice öğrenilmiş ve tertipler her seferinde boşa çıkmıştır.

KANLI TERTİPLERİN SORUMLUSU

TİP, 8 yıldır yürüttüğü politikasıyla Anayasa ve demokrasiye bağlılığını ortaya koymuş, tamamen millî, içte ve dışta bağımsız bir parti olduğunu ispatlamıştır. Yalan, iftira ve tertipler, bu gerçeği değiştiremez ve halkımızı kandıramaz.

Türkiye İşçi Partisi, yalnız memleketimizde değil, dünyada da sosyalizmin her topluma özgü, tam bağımsız bir hareket olması fikrini savunmaktadır. Partimizin temsil ettiği sosyalizmin en orijinal özelliği, sosyalizmin halkla, aşağıdan yukarı kurulmasını savunmasındadır.

Yalancılığı ve tertipçiliği ispat edilmiş, Hitler'in SS kıt'aları modelinde kurulmuş toplum polisinin kanlı tertiplerinin sorumlusu olan Faruk Sükan'ın politika sahnesinde hâlâ boy göstermesi, demokrasimiz için bir yüzkarasıdır.»

KURDAŞ'IN YENİ BİR BASİRETSİZLİĞİ DAHA

13 Nisan 1969 günü sabahı toplum polisinin Orta-Doğu Teknik Üniversitesi'ne girmesi üzerine, Genel Sekreter Yardımcısı İbrahim Çetkin, basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Bir süre önce CIA Ajanı Komer'i Üniversiteye dâvet ederek kamu oyunun haklı tepkilerini üzerine çeken Orta-Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü Kemal Kurdaş, şimdi de emniyet kuvvetlerini üniversiteye sokmak suretiyle yeni bir basiretsizlik örneği vermiş ve vahîm olaylara yol açabilecek hatâlar zincirine yeni bir halka daha eklemiştir.

Orta-Doğu Teknik Üniversitesi'nin bu sabah toplum polisi tarafından işgal edilmesi, Anayasaya ve özerk Üniversiteye açık bir tecavüzdür. İşgalin Rektörün dâveti üzerine yapılmış olması, hükümetin bu olaydaki sorumluluğunu asla hafifletemez.»

GENÇLİK NE İSTİYOR ? (*)

MEHMET ALİ AYBAR

DAHA GÜZEL BİR DÜNYA İÇİN...

Kapitalist dünyada gençler isyan halinde. Geleneklere, yerleşmiş değerlere, «kurulu düzen»e karşı geliyorlar. «Olan» dan memnun değiller. İtiraz ediyorlar. Bu itiraz, kara meşin ceketlilerin, Hippi'lerin yaşantılarından, üniversiteleri işgal eden, güvenlik kuvvetleriyle kanlı sokak savaşları veren yüksek öğrenim geçliğinin kitle halindeki direnişlerine kadar, türlü biçimler alıyor. Hızlı kalkınma modeli üzerine kurulmuş bazı sosyalist toplumlarda da, gençlerin zaman zaman itirazcı hareketlere giriştikleri görülüyor. Emperyalizmin boyunduruğu altındaki ülkelerde de durum aynıdır. Gençler oralarda da «olan»a başkaldırıyorlar, dövüşüyorlar.

Gençlerin isyanı acaba kuşak farkından mı doğmaktadır? Gençler «babalarına» karşı mı çıkıyorlar? Yoksa genellikle düzene, otoriteye mi karşıdırlar? İsyan olaylarının derinde yatan nedeni, acaba kişisel bunalımlar mıdır?

Kuşak farkının payı olmakla beraber, isyan ve itiraz hareketlerini sırf oğullarla babaların çatışması olarak görmek mümkün değildir. Kuşaklar arasında oldum olası anlayış ve değerlendirişte, dolayısile yaşayışta zıtlıklar olmuştur. Ama bu zıtlıklar, hiçbir devirde böylesine genel ve isyana varan direnişlere sebep olmamıştır.

Bu hareketleri, kişisel bunalımların sonucu olarak görmek de doğru değildir. Çünkü kişisel bunalımların kökü de, son tahlilde, toplumda aranmak gerekir.

Bu direnişler, yoksa taklitçiliğin yaygın hale getirdiği bir çeşit moda mıdır? Hayır, o da değil. Gerçek bir ihtiyaca cevap vermiyen hiçbir hareket, böylesine yaygın, böylesine güçlü ve köklü olamaz.

İster Batı'nın tüketici kapitalist toplumlarında olsun, ister hızlı kalkınmaya dönük bazı sosyalist toplumlarda olsun, ister emperyalizmin boyunduruğundaki toplumlarda olsun; gençler, «olan»a yani mevcut düzene isyan halindedirler. Başka başka biçimlerde belirmekle beraber, bütün bu başkaldırışların ortak bir doğrultuda olduğu gözden kaçmıyor: Nerede olursa olsunlar, gençler, daha güzel bir dünya için dövüşüyorlar.

Batı dünyasının gençleri, paranın hâkimiyetindeki düzenin türlü iğrençliklerine isyan ediyorlar. İnsanı, tüketimin neon ışıklı ilânlarına esir eden, tüketmeyi zorla hayatî bir ihtiyaç haline getirerek, insanı kapitalist düzenin binbir çarkının bir dişlisi halinde, kendi kendisiyle boyuna ters düşüren bu gidişe, gençler «Hayır!» diyorlar. Bütün kurallarıyla paranın mihveri etrafında oluşan bu düzene, genç kuşaklar boyun eğmiyorlar. Kapitalizmin yıkılışını ve sosyalizmin kuruluşunu hızlandırmak için, ellerine geçen her olanaktan yararlanmayı tarihi bir görev sayıyorlar: Üniversitelerini işgal ediyorlar; eğitim şeklini değiştirmek istiyorlar; yönetime katılmak istiyorlar. Fakat bu kadarla yetinmiyorlar. Çünkü biliyorlar ki, eğitim şeklini değiştirmek için toplum düzenini değiştirmek şarttır. Kaldı ki asıl «itirazları», yarın içinde yaşamak zorunda kalacakları düzenin kendisinedir. Bundan dolayı da sokağa çıkıyorlar. İşçi sınıfı ve bütün emekçi sınıflarla elele verip iktidara yürümenin yollarını, çoğu kez zorlu direnişlerle araştırıyorlar. Örneğin geçen Mayıs ayında Fransa'da durum bu idi. İtalya'da, Federal Almanya'da, Amerika'da görülen olayların altında da aynı neden yatmaktadır. Olimpiyatlar sırasında Meksika'lı gençlerin giriştikleri hareketlerin amacı da, düzeni değiştirmekti.

DOĞU TOPLUMLARINDA GENÇLİK

Hızlı kalkınma modeli üzerinde kurulu bazı sosyalist toplumlarda da, gençlerin huzursuz olduğu ve zaman zaman onların da itirazcı hareketlere giriştikleri gözden kaçmıyor. Peki, onlar ne istiyorlar? Onlar, sosyalist bir düzende yaşıyorlar. Batılı gençlerin «yarın» endişesini onlar duymuyorlar. Onları huzursuz kılan, itiraza iteliyen etkenler acaba nelerdir? Onlar da bürokratik yönetim biçimlerine, her alanda kendini hissettiren otoriter kurallara karşı çıkıyorlar. Hattâ bu gençlere bazen işçilerin katıldığı da oluyor. Bunlar sosyalist gençlerdir. Sosyalist demokrasinin bir an önce uygulanmasını, yani ekonomik ve sosyal reformlarla yetinilmeyip, politik alanda da demokratik reformlar yapılmasını, sosyalist blok içinde bağımsız bir politika izlenmesini istiyorlar. Polonya'lı gençlerin hareketi bu nitelikteydi. Keza «Çek İlkbaharı» da, Novotny düzenine dönülmemesi iç'n bir direnişti.

Gerikalmış ülkelerdeki gençler ise, emperyalizme ve emperyalizmin yerli ortaklarına karşı direniyorlar. Millî kurtuluş savaşlarının en dinamik unsurunu, yüksek öğrenim gençleri teşkil ediyor. Yani, gerikalmış ülkelerin gençleri de, kurulu düzeni değiştirmek; uluslarını, halklarını emperyalizmin ve onun yerli ortaklarının boyunduruğundan kurtarmak için savaşıyorlar.

Bizde yüksek öğrenim gençliği, ötedenberi siyasi hayatın dinamik mihraklarından biri olmuştur. Gençlik hareketleri içinde, bazen gerici nitelikte olanlar görülmüştür. Fakat bunların genel doğrultusu, daima

ilerici olmuştur. İstibdada karşı direnişin bayrağını çoğu kez yüksek öğrenim gençleri taşımışlardır. Sultan Hamid devrinde Tıbbiyeli'ler, Hukuklu'lar, Harbiyeli'ler, devrimci hareketin en dövüşken elemanlarıydı. «Jön Türkler» arasında, yüksek öğrenim gençliği önemli yer tutmaktaydı. Cumhuriyet döneminde de yüksek öğrenim gençliği, millî bağımsızlık ve Atatürk devrimlerini koruma konusunda, daima kendisini vazifeli görmüştür. Atatürk'ün emanetine sahip çıkma bilinci, gençleri uyanık olmaya sevketmiştir. Gerçi tek parti devrinde bu, bir bakıma güdümlü bir hareket şeklinde oluşmaktaydı. Hele Atatürk öldükten sonra ve hele çok partili hayata geçiş sıralarında, zamanın iktidarı, yüksek öğrenim gençlerini kendi politik maksatlarına âlet etme teşebbüslerine girişmiş ve bunda başarı da sağlamıştır. Fakat Cumhuriyet döneminde gençlik hareketlerinin genel doğrultusu, biçimsel bazı reformların korunmasına inhisar etmesine rağmen, gene de ilerici bir karakter taşımıştır.

28 - 29 Nisan olayları, sanıyorum ki, gençlik hareketlerinde bir dönüm noktası teşkil etmiştir. Yüksek öğrenim gençleri, meşruiyetini kaybetmiş bir iktidara karşı cesaretle başkaldırmışlardır. Ve hiç şüphesiz, 27 Mayıs hareketini, gençlerin bu cesur direnişi hazırlamıştır. Aradan geçen zaman içinde yüksek öğrenim gençliği, Türkiye'nin temel meselelerini savunmada daha da bilinçlenmiştir. Son yıllarda girişilen hareketlerin, Türkiye'nin temel sorunlarıyla ve bu sorunlara getirilecek çözümlerle doğrudan doğruya ilintili olduğu görülmektedir.

GENÇLERİMİZ NE İSTİYORLAR?

Boykotlarda, işgallerde yükselen seslere kulak verilince, yüksek öğrenim gençlerinin, sadece üniversiteye ilişkin sorunların çözümü için direnmedikleri anlaşılmaktadır. Şüphesiz, öğrenimin, çağımız eğitim kurallarına göre yapılmasını istiyorlar; yönetime katılmak istiyorlar; herkese eşit öğrenim imkânları sağlanmasını istiyorlar. Ama daha başka şeyler de istiyorlar. NATO'ya, ikili anlaşmalara, 6. Filoya «Hayır!» diyorlar. Yani, Türkiye'nin tam bağımsız bir dış politika izlemesini de istiyorlar. Petrol tröstlerine, madenlerimize el-atmak istiyenlere, yabancı sermayeye, montaj sanayiine, uluslararası sermayenin içimizdeki irili-ufaklı ortaklarına da «Hayır!» diyorlar. Yani, Türkiye'nin ekonomik alanda bağımsız olmasını istiyorlar. Millî kültürümüzü savunuyorlar. Millî değerlerimizi savunuyorlar. Kültür emperyalizmine «Hayır!» diyorlar. Yani kısacası, bugünkü kapkaç kapitalizmine karşı çıkıyorlar; düzeni değiştirmek istiyorlar; Türkiye'nin tam bağımsız, gerçekten demokratik, sosyalist bir ülke olması için mücadele ediyorlar.

Ama bu düzen nasıl değişecektir? Yüksek öğrenim gençliğinin bu dönüşümde rolü ne olacaktır?

Sosyal değişmeler, sosyal sınıfların ağırlığı ile oluşmaktadır. Oysa yüksek öğrenim gençliği bir sınıf değildir. Sosyal sınıflar, bilindiği gibi, sosyal gruplarını üretim sürecinde işgal ettikleri yere göre tanımlanır. Genellikle yüksek öğrenim yapan gençler, menşeleri bakımından, orta tabakalara ve hâkim sınıflara mensupturlar. Fakat ilerde, üretim süreci içinde alacakları görevler gözönünde bulundurulursa, genellikle bunların üretici sınıfların bir parçası sayılmaları gerekir. Yüksek öğrenim gençleri, Marx'ın «Kollektif Üretici» diye nitelediği durumdadır. Zira bunlar ilerde «Kadro»ları teşkil edeceklerdir. «Kadro»lara mensup olmak, tarih bilincine varmış olup olmamaya göre, olumlu veya olumsuz bir davranış içine girmek, yani, ya sömürücü sınıfların, ya da sömürülen sınıfların emrinde olmak sonucunu doğurmaktadır.

Türkiye gibi, ilk millî kurtuluş savaşını verdiği halde, sonradan emperyalizmin yeniden boyunduruğuna düşmüş bir toplumda, yüksek öğrenim gençliğinin büyük çoğunluğu, sınıflar arasındaki çelişilerde, şimdiden cephesini tayin etmiş bulunmaktadır. Sınıfsal menşeleri ne olursa olsun, bugün yüksek öğrenim gençliğinin büyük çoğunluğu, emperyalizme, kapkaç kapitalizmine karşıdır ve sosyalizmden yanadır.

DEVRİMCİ OLMANIN ŞARTI

Fakat, sosyalizmden yana ve Amerikan emperyalizmine karşı olmak, sırf düşünce plânında bir tutum olarak ve eylemde sırf öğrenci çıkışları olarak kaldığı sürece, düzeni değiştirmek için hiç de yeterli değildir. Yüksek öğrenim gençliğinin emekçi sınıflarla organik bağlar kurması; emekçi sınıflarla kaynaşmış, onun bir dinamik unsuru haline gelmiş bulunması gerekmektedir. Bu, somut olarak, yüksek öğrenim gençliğinin işçi gençler, köylü gençler, zanaatkâr gençlerle, yani bedeniyle çalışan gençlerle dostluk bağları kurması, birlikte örgütlenmesi demektir. Böylece yüksek öğrenim gençliği etlenip kemiklenecek, sınıf temeline dayanan sosyal bir güç haline gelecektir. Yüksek öğrenim gençliği, emekçi gençliğe organik bağlarla bağlanırken, onlara bilinçli varlığının ışığını götürecek; fakat emekçi gençliğin toplumun üretici gücü olmaktan gelen somut hayat bilgisinden kendisi de nasiplenecektir.

Bu işbirliği ve dayanışmayı gerçekleştirmek için, gerekli hukukî ortam mevcuttur. Hattâ, gerekli sosyal ortam da mevcuttur. Çünkü emekçi gençler, sosyal ve politik sorunların zâten içindedirler ve bu sorunların çözüm yollarını aramaktadırlar. Onlar da yüksek öğrenim gençliğiyle ilişkiler kurmak istiyorlar. Anayasamız da, sosyal ortam da, yüksek öğrenim gençliği ile emekçi gençlerimizin elele vermesi için son derece elverişlidir. Anayasamızın, silâhsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yapma hakkını herkese tanıyan 28. Maddesi, devrimci eylemlerin yurt ölçüsünde serpilip gelişmesine köprü vazifesi görecek niteliktedir. Bu maddeyi harekete geçirerek, büyük emekçi kitlelerini daha hızla bilinçlendirmek ve Anayasaya sahip çıkarmak mümkündür. Yüksek öğrenim gençliği, Anayasamızın 28. Maddesini yurt düzeyinde işletmek olanaklarına sahiptir. Bu olanaklardan yararlanmak, 1969 Türkiye's'nde devrimci olmanın başta gelen şartıdır. Köylere, işçi semtlerine dağılacak yük-

→

sek öğrenim gençliği, emekçi halkımızın, yurt meselelerini, dünya meselelerini daha iyi görüp kavramasına yardım edecektir. Demokrasi böylece, dört yılda - bir sandık başına getirmektan ibaret, biçimsel bir rejim olmaktan çıkarak, halkın hergünkü hayatının vazgeçilmez bir parçası haline gelecektir.

Devrimcilik, herşeyden önce gerçekçi olmayı gerektirir. Devrimci düşünceden hareket ederek, toplumun somut şartları içinde geçerli olanı ve gerçekleştirilebilecek olanı bulacağız. Ayağımızı yorgana göre, ve yorgan az - çok esnetilebildiğinden, yorganı da ayağımıza göre uzatabilmek hünerini göstereceğiz. Şu halde devrimcilik, şartları iyi bilmek, iyi hesabetmek ve iyi hesaplanan şartlar içinde gidilebilecek yere kadar gitmek sanatıdır. Çevremizde bize,ya yorganı esneyebildiğinden daha çok çekiştirmeyi öğütliyenler, ya da yorganı bir yana itip, ayağımızı uzatmayı öğütliyenler vardır.

Dikkatli ve tetikte olmak gerekiyor. Zira bu gibi öğütçüler, her zaman iyi niyetli değillerdır. Kaldı ki, iyi niyetli olanları da, gerçekçi olmadıkları için, zararlıdırlar.

Bugün Türkiye'de içiçe oyunlar oynandığını bilmeliyiz. Ve oyuna gelmiyecek uyanıklığı mutlaka göstermeliyiz. Toplumu ileri götürmek, değiştirmek için, tasavvurlarımızın, içinde bulunduğumuz şartlara göre değerlendirilmesi ve bunların gerçekleşme olanaklarının hesabedilmesi şarttır. Bütün bu işler, devrimci hareketin gücü ile karşı - devrimci hareketin gücünün değerlendirilmesine bağlıdır.

Birbirinden ayrılmaz iki hedefimiz var: Amerikan emperyalizmini yurdumuzdan söküp atmak ve kapkaç kapitalizmini tasfiye ederek, bağımsız, demokratik Türkiye sosyalizmine bir an önce geçmek... Bu hedefe, hayallere kapılmadan, nasıl, hangi yoldan ulaşabiliriz? Bu soruya gerçekçi bir cevap bulmak zorundayız.

«Amerikan emperyalizmi ve onun yerli ortakları, Türk halkının demokratik yoldan iktidara gelmesine asla izin vermezler» biçiminde bir ön - yargı ile hareket etmek yanlıştır. Bilimsel açıdan yanlıştır. Şüphesiz, ne Amerikan emperyalizmi, ne de onun yerli ortakları, iktidarı demokratik yoldan emekçi sınıflara bırakmak istemezler. Ama istememek başka şeydir, istediğini yapabilmek, yapabilme gücünü göstermek büsbütün başka şeydir. Herşey şartların gelişmesine bağlıdır. Bugün şartlar öyle gelişmektedir ki, Amerikan emperyalizmi ve onun yerli ortakları, Anayasa düzenini bozmak gücünü gösterememektedirler. Her şeye rağmen Anayasa yürürlüktedir. Daha somut bir örnek verelim: Hâkim sınıflar, sekiz yıldır Türkiye İşçi Partisi'ni boy hedefi olarak aldıkları halde, Partimizin hızla gelişmesini önleyememişlerdir. Ve önliyemiyeceklerdir.

Hesapsız çıkışlar, gerçek devrimci eylemle asla bağdaşmaz. Devrimci eylem, sabırlı ve hazımlı davranışlarla gerçekleşir. Bugün Türkiye'de devrimcilik, Anayasayı savunmak ve Anayasaya halkı sahip çıkarmak biçiminde yürütülmektedir. Çünkü, şartlarımız öyledir. Hâkim sınıflar Anayasadan şikâyetçidir; Anayasayı işlemez hale getirmek için türlü tertipler peşindedirler. Ama Türkiye'de öylesine bir demokratik birikim vardır ki, bu tertiplerinden sonuç alamamaktadırlar. Devrimci hareket, emekçi sınıfların yürüttüğü bir iştir. Emekçi sınıflarını bilinçlendirmek ve örgütlemek, gerçek devrimcilerin başta gelen ödevleridir. Anayasamız bize bu olanakları vermektedir. Üstelik halktan yana ve sosyalizme açık yönüyle, bizzat Anayasamız devrimci bir nitelik taşımaktadır. Bütün bunları iyi değerlendirmeliyiz. Hayali çıkışlara iltifat etmemeliyiz. Yere, akıllıca basmak zorundayız.

BÜTÜN IRMAKLAR DENİZE DÖKÜLÜR...

Sosyalizm, insanlık tarihinin en ileri aşamasıdır ve durmadan kendi kendini aşan bir teoriye dayanmaktadır. Ne var ki, tarihin bir döneminde bu canlı teori, kısmen de olsa, donmuş, kalıplaşmıştır. Gerçekten, sosyalizm ilk olarak gerikalmış bir ülkede uygulanmaya başladıktan sonra, bu ülkenin içinde bulunduğu iç ve dış şartlar, uzun bir süre sosyalist teorinin, düşünce plânında yaratıcılığını, dinamizmini az - çok kaybetmesine ve bir doğma haline gelmesine yol açmıştır.

Daha önce Batı Avrupa işçi hareketinde «aristokrat» bir zümrenin meydana gelmesi üzerine, sosyal - demokratlar, sosyalist teoriyi, toplumun âdeta kendiliğinden değişeceği biçiminde, mekanik olarak yorumladıklarından, devrimciliği yozlaştırmışlar, revizyonculuğa, reformculuğa sapmışlardı.

Sosyalizm, bünyesini uzun yıllar kemiren doğmacılık ve revizyonculuk hastalıklarından yeni yeni kurtulmaya başlıyor. Kaynaklara dönülüyor, derinlemesine araştırmalar yapılıyor. Sosyalist teori, dialektik metodun mihengine yeniden vuruluyor. Sosyalist düşünceyi ve eylemi basmakalıp formüllerden, doğmacılıktan, sekterlikten, revizyonculuktan kurtarmak için ciddi çabalar harcanıyor.

İhmal edilmiş olan üstyapı sorunu üzerinde duruluyor. Her toplumun ekonomik ve sosyal gelişme seviyesi başka olduğundan, sosyalizmin her topluma özgü biçimlerde gerçekleşeceği, daha açık olarak anlaşılıyor.

Nihayet, bağımsızlık ve demokrasi, sosyalizmin temel unsurları olarak karşımıza çıkıyor. Uzun zaman, altyapı değişince sosyalist demokrasinin, bu değişmenin tabiî bir sonucu olarak, âdeta kendiliğinden kurulacağına inanılmıştı. Böyle olmadığı, sosyalist demokrasiyi kurmak için ayrıca çaba harcamak gerektiği artık anlaşılmıştır. Bunun gibi, gerek sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilerde, gerek sosyalist partiler arasındaki ilişkilerde, bağımsızlığın ayrıca korunması gerektiği de ortaya çıkmıştır.

Her hal ve kârda biz demokratik yöntemlere ve bağımsızlığımıza kıskançlıkla sarılmışızdır. Türkiye sosyalistleri kimsenin emrinde değildir ve kimsenin emrine asla girmiyecektir.

Sosyalizm, **insana sevgi ve saygıya dayanır. İnsan sosyalizm için değil, sosyalizm insan içindir.** Şüphe-

siz, bir bakıma insan da sosyalizm içindir. Şu anlamda ki; sosyalizmden başka kurtuluş yolu olmadığı için, herkes payına düşen fedakârlığa katlanacaktır. Ama herbirimiz, bu fedakârlıklara bilerek, severek ve istiyerek katlanacağız. Fedakârlıklar emekçi sınıflara tepeden inme dayatılmıyacaktır. Çünkü sosyalizmin son amacı, insanı bütün yabancılaşmalardan kurtarmaktır. İnsanı, insana rağmen kurtarmanın mümkün olduğu bir an için varsayılsa bile, insanın red ve inkârı demek olan böyle bir tutum ve davranışın, sosyalist teori ve eylemde, sosyalist hümanizmada yeri yoktur.

Bir çağ değişiminde yaşıyoruz. İnsanlık tarihinin bir sayfası kapanıyor; yeni bir sayfa açılıyor. Çoğumuz bunun farkında olmasak da, bütün ırmakların denize döküldüğü gibi, bütün direnişler, bütün ayaklanmalar, bütün milli kurtuluş savaşları, insanlığı kaçınılmaz şekilde sosyalizme götürüyor. Gençlik hareketleri, bu genel akışın ayrılmaz bir parçasıdır. Dünya sosyalizme gidiyor. Daima daha doğruyu, daima daha güzeli, daima daha doluyu arıyan ve bulan insanlar; sömürüden, tahakkümden, tüm YABANCILAŞMALARDAN kurtulup, özgür benliklerine kavuşacakları düzeni kurmanın doğum sancılarını çekiyorlar.

(x) Bu yazı, FORUM Dergisi'nin 1 Nisan 1969 günlü sayısından alınmıştır.

«Hileli yollarla uzun süre iktidarda kalmak mümkün değildir»

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Adalet Partisi'nin iktidarda kalmak için Seçim Kanunu'nda yapmayı tasarladığı değişiklikler hakkında 22 Mart 1969 günü basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«AP. iktidarının seçim kanunlarında ne gibi değişiklikler yapmak istediği, henüz belli olmamıştır. Fakat tahmin edebiliriz: AP, iktidarda kalmak için yeni yollar arıyacaktır. Bundan önce yaptığı değişiklikle, başka partilere verilmiş oyların AP'ye kaydedilmesini sağlamıştı. Bilindiği gibi, yürürlükteki seçim kanunlarına göre, bir seçim çevresinde Milletvekili çıkaramamış olan partinin aldığı bütün oylar, Milletvekili çıkarmış olan partiye gitmektedir. Gerçekten bu gayrı âdil kanunlar sayesinde AP, meselâ Türkiye İşçi Partisi'ne verilmiş oylarla Milletvekili sayısını çoğaltmak imkânını bulmaktadır. AP'den gelecek yeni değişiklik tekliflerinin, bu haksız durumu daha da perçinleyici nitelikte olacağını sanmaktayız.

Biz, seçim konusunda nisbî temsil esasının hilesiz uygulanmasını savunmuşuzdur. Bize göre partiler, vatandaş oylarının yüzde kaçını almışlarsa, aynı oranda Milletvekili veya Senatör çıkarmalıdırlar. Meselâ geçerli oyların % 10'unu alan bir parti, Millet Meclisindeki 450 Milletvekilliğinin de % 10'unu almalı, yani 45 Milletvekili çıkarmalıdır. Âdil bir seçim sistemi böyle olur.

AP. iktidarı buna râzı değildir. Az oyla çok Milletvekili çıkarmanın gayrı meşru hesapları içerisindedir. Bilinçlenen halk kitlelerinin kendi partisini bulmasına karşılık, hâkim sınıfların partileri, bu gibi hilelerle iktidarda kalma yolunu ararlar. Fakat bu gibi hileli yollardan iktidarı uzun zaman muhafaza etmek mümkün değildir. Hele bizim gibi hızla uyanan ve oy hakkına kıskançlıkla sahip çıkan halk kitlelerinin yaşadığı ülkelerde, hileli seçim sistemleri, kısa bir süre içinde geri tepen bir silâh haline gelir.

Halkın oylarıyla, halka yabancı bir iktidarın uzun zaman ayakta kalamıyacağını, önümüzdeki seçimler gösterecektir.»

MEMUR SENDİKALARINA DA GREV HAKKI TANINMALIDIR

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, memur sendikalarına grev hakkı tanınması konusunda, 25 Mart 1969 günü basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«AP. iktidarının 4 yıllık icraatı göstermiştir ki, hükûmetler Anayasaya kendiliklerinden uymuyorlar. Hele bu hükûmetler, Anayasadaki ilkelerle esasen ters düşen bir felsefenin ve sınıf çıkarlarının temsilcisi iseler, Anayasanın savsaklanması, hattâ çiğnenmesi kaçınılmaz oluyor.

Seçim sathı mailine girildiği şu günlerde, AP. iktidarı, sırf seçim sonuçlarını lehlerine çevirmek maksadıyla hazırlandığından şüphe olmıyan ve Anayasaya aykırılıkları aşikâr, birtakım kanun tasarıları getirmiştir. Meclisteki çoğunluklarına dayanarak bu tasarıları kanunlaştırmaları, küçümsenmiyecek bir ihtimaldir. Seçimlere 6 ay gibi kısa bir zaman kalmıştır. Bu kanunların, bu kısa sürede Anayasa Mahkemesince ele alınarak iptali ise, kolay olmıyacaktır. Şu halde AP. iktidarı, yasama görevini fiilen tekelinde bulundurmanın kendisine sağladığı imkândan yararlanarak, önümüzdeki seçimleri dilediği sonuçlara doğru iteliyebilecektir.

DENGE UNSURLARI

Hakkın bu şekilde suiistimale uğraması, acaba demokrasilerde önlenemiyen bir keyfiyet midir? Yoksa demokrasilerin, Anayasa çerçevesinde işlemeleri için birtakım fren ve denge unsurları mevcut mudur?

Bu sorulara müsbet cevap vermek gerekir. Siyaset ilminde hükûmetleri Anayasa yolunda tutan birtakım müesseseler düşünülmüştür. Bunların başında, halk kitlelerinin sosyal sınıf ve tabakalarla, mesleki kuruluşlar olarak, ortak menfaat birlikleri olarak teşkilâtlanmaları ve birtakım haklarla donatılmaları gelmektedir. Meselâ bizde, köylü vatandaşların teşkilâtlandırılmasıyla, hukuka bağlı devlet ilkesinin hükûmetleri gerçekten bağlayıcı bir nitelik kazanması konusunda olumlu sonuçlar alınacağında şüphe yoktur.

(ÇAĞRI KUVVETİ) YENİ BİR ANLAŞMADIR

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, 28 Mart 1969 günü verdiği demeçte, «Çağrı Kuvveti» ile ilgili görüşlerini açıklıyarak şunları söylemiştir :

«Dış politikamızın Amerika'ya bağlılığının yeni bir işareti sayılmak lâzım gelen Demirel hükûmetinin «Çağrı Kuvveti»ne katılma kararı, Türkiye'yi nereye kadar gideceği kestirilemiyen tehlikeli gelişmeler karşısında bırakmaktadır. Orta - Doğu buhranı patlak verdiği günden beri, hükûmeti uyarmış ve bu bölgede çıkacak bir savaş dışında kalmamız için gerekli tedbirlerin derhal alınmasını israrla istemişisizdir. Orta - Doğu buhranı, bilindiği gibi ciddiyetinden hiçbir şey kaybetmemiştir. Silâhlı çatışmalar, baskınlar, hava akınları birbirini izlemektedir. Birleşmiş Milletler temsilcisinin gayretleri, bugüne kadar bir sonuç vermemiştir. Toplanması kararlaştırılan 4 Büyükler Konferansının kararlarını tanımıyacağını İsrail şimdiden açıklamıştır. Demek ki Orta - Doğu'daki gergin durum, her an bir savaşa dönüşebilir ve bu savaş, çok daha geniş bir nitelik kazanabilir. Hal böyle iken, Demirel hükûmetinin, Amerika'nın Akdeniz'de kurmayı tasarladığı «Çağrı Kuvveti»ne katılma kararı vermiş olması, son derece isabetsiz, tehlikeli ve yetki sınırlarını aşan bir davranıştır.

Gerçekten «Çağrı Kuvveti», NATO anlaşmasının uygulanması olarak yorumlanamaz. Zira NATO Akdeniz Komutanlığı ve bunun emrine tahsis edilmiş silâhlı kuvvetlerden ayrı bir çağrı kuvveti kurulması, yeni mükellefiyetler altına girildiğinin açık delilidir. Türkiye'yi yeni mükellefiyetler altına sokan bu karar, aslında yepyeni bir anlaşma niteliği taşımaktadır. Anayasamızın 65. Maddesi, hükûmetin sadece uygulamaya ilişkin ve esas anlaşmanın devamı sayılan sözleşmeleri Büyük Meclisten geçirmeden imzalıyabileceğini kabul etmiş olduğuna göre, yeni bir anlaşma niteliğindeki «Çağrı Kuvveti»ne katılma kararının Meclislerden geçirilmesinin zorunlu olduğu kanısındayız. NATO anlaşmasının imzalandığı tarihteki durumla, Akdeniz'de bugün hüküm süren durum tamamiyle farklıdır. Bu da, yeni bir anlaşma karşısında olduğumuzu göstermektedir.»

Hükûmetleri keyfî şekilde davranmaya sevkeden âmiller arasında, karşılarında teşkilâtlı güçlerin bulunmamasını da saymak lâzımdır. Hükûmetler, karşılarında teşkilâtlı ve belirli haklarla donatılmış halk kitlelerini bulunca, ister istemez Anayasaya, hakka, hukuka saygılı olurlar.

GREV HAKKI TANINMALIDIR

Bu vesileyle, grev hakkının memur sendikalarına da tanınmasının faydaları üzerinde durmak isteriz. Bugün memur sendikaları grev hakkından yoksundur. Grev hakkı olmıyan bu kuruluşlar, gerçek sendika niteliğinde değillerdir. Bundan dolayı da hükûmet ve idare karşısın da, mensuplarının haklarını gereği gibi koruyamamaktadırlar. Üstelik, biraz önce işaret ettiğimiz demokratik fren ve denge müessesesi olarak da, kendilerinden bekleneni yapamamaktadırlar. Batı demokrasilerinde memur sendikaları grev hakkına sahiptir.

Grev, demokrasilerin vazgeçilmez temel unsurlarından biridir. Zira grev, hâkim sınıfların ve hükûmetlerin elindeki büyük güçlerin sosyal güvenlik, sosyal adalet ve temel haklarla bağdaşmıyan istikametlerde kullanılmasını önlemektedir.

Demek ki grev hakkı, sadece filân veya falan sendikaya bağlı emekçilerin menfaatlerinin elde edilmesi değil, aynı zamanda demokratik hayat ve düzenin bir sözden ibaret kalmaması için de kullanılması ve yaygın bir hale getirilmesi zorunlu olan bir müessesedir. Grev hakkının en geniş ölçüde, bütün emekçi sınıf ve tabakalara teşmil edilmesinde, Anayasamızın öngördüğü sosyal düzenin gerçekleşmesi için zorunluluk vardır. Gecikilmeden, memur sendikalarına, müstahdem sendikalarına da grev hakkı tanınmalıdır.»

«Hükûmet TRT'yi Kıskıvrak Bağlamak İstiyor»

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Demirel Hükûmeti tarafından Meclise sevkedilen yeni TRT Kanunu ile ilgili olarak, 20 Mart 1969 günü basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Demirel Hükûmetinin büyük seçimlere hangi silâhlarla gireceği, artık iyice belli olmaktadır. Halka karşı olan iktidarını sürdürebilmek için, Demirel hükûmeti, Seçim ve Nizamı Koruma kanunlarından sonra, şimdi de TRT Kanunu tasarısını hazırlamış bulunmaktadır. Bu tasarı kanunlaşırsa, TRT, hükûmetin büsbütün sözcüsü haline gelecektir. Zira hazırlanan tasarıya göre hükûmet, TRT Genel Müdürünü dilediği zaman değiştirmek yetkisine sahiptir. Ayrıca Yönetim Kurulunda hükûmetin 4 temsilcisi bulunmaktadır. Keza TRT'nin ne gibi esaslar dairesinde yayın yapacağı da tesbit edilmektedir. Aşikârdır ki, bu hükümlere dayanarak hükûmet, TRT'yi kıskıvrak bağlıyacak ve iktidarın emrinde bir organ haline getirecektir.

Anayasamız TRT'yi, demokrasinin gerçekleşmesinde, kök salıp yerleşmesinde önemli bir müessese saymıştır. Bundan dolayı da TRT'yi tarafsız olmak şartıyla özerk bir müessese haline getirmiştir. Özerklik, bilindiği gibi, bir müessesenin, hükûmetin müdahalelerine karşı korunması demektir. Hazırlanan kanun tasarısı, bu bakımdan Anayasa'ya aykırıdır.

Ancak, TRT'nin bugünkü tutumunu tasvip etmediğimizi de açıkça ifade etmek isteriz. Türkiye İşçi Partisi olarak TRT'den ciddî şikâyetlerimiz vardır. Zira TRT, özerkliği, dilediğini yapma yetkisi şeklinde anladığı için, tarafsız davranma mecburiyetini bir yana iterek, siyasî partilerin eşitliği prensibini çiğnemektedir. Türkiye İşçi Partisi'nin bildirileri ya hiç verilmemekte, ya da anlamı değişecek şekilde özetlenerek verilmektedir.

Demokrasinin, halkın devlete sahip çıkmasıyla gerçekleşen bir rejim olduğunu, bu vesileyle de belirtmek isteriz. Emekçi halk sınıfları, Anayasa'ya ciddîyetle ve cesaretle sahip çıkmadıkları sürece, Anayasa'mızın öngördüğü müesseselerden hiçbiri, gereği gibi işliyemez. Nitekim TRT'nin özerkliği konusu da bu yüzden aydın tabakalar arasında ve sırf bunları ilgilendiren bir konu haline gelmiştir. Oysa TRT'nin özerkliği ve tarafsızlığı, doğrudan doğruya halkı ilgilendiren bir konudur. Çünkü halk, bu yoldan hükûmeti denetleme imkânına kavuşacaktır. Ne var ki, halk bu konunun kendisini ilgilendirdiğini kavrayıp, TRT'nin tarafsızlığı ve özerkliğini, halka hizmet anlayışı içinde değerlendirmenin yollarını henüz bizzat kendisi çizemediği için, mesele havada kalmakta ve halkın dışında ve çoğu kez halka karşı çözümlere doğru yol almaktadır.»

Aybar'ın Trakya Gezisi

Genel Başkan Mehmet Ali Aybar, Nisan ayının ilk haftasında Trakya Bölgesinde 10 günlük bir geziye çıktı ve gezi süresince Tekirdağ, Kırklareli, Edirne ve Çanakkale köylerinde konuşmalar yaptı. Genel Başkana bu gezisinde Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu ile Trakya Bölgesi il ve ilçe yöneticileri eşlik ettiler. Aybar'ın büyük ilgi ile karşılanan köy gezileri önümüzdeki günlerde de devam edecek ve seçimlere kadar mümkün olduğu kadar fazla köy dolaşılmaya çalışılacaktır. Bu sayfalarımızda, Aybar'ın Trakya köylerinde yaptığı konuşmaları okuyacaksınız.

GEZİYE ÇIKARKEN

Aybar, Trakya gezisine çıkarken, 6 Nisan 1969 günü Ankara'da basına şu demeci verdi:

«Trakya, ülkemizin en zengin imkânlarına sahip bir parçası olduğu halde, büyük toprak ağalarıyla, fukara köylülerin en keskin çizgilerle birbirinden ayrıldığı bir yurt bölgesidir. Trakya'nın fukara köylülerinin büyük dertleri çözülmeden, yıllardır sürüncemede bırakılmıştır. Toprak reformu, yani büyük çiftliklerin, topraksız ya da toprağı yetmiyen fukara köylü ailelerine dağıtılması, Trakya için bir zarurettir. Beri yandan nüfusumuzun 1/4'ünden fazlası orman bölgesinde yaşamaktadır. Orman içinde yaşıyan fukara köylü ailelerinin dertlerine, burada da rastlanmaktadır. Orman içinde yaşıyan aileler topraksızdır. Emeklerini değerlendirmek imkânlarından yoksundurlar.

Bunlardan başka Trakya'lı fukara köylü aileleri, tefecilerin ve aracı tüccarların insafsız sömürülerinden şikâyetçidirler. Sütçülükle meşgul olan köylü ailelerinin elinden sütler yok pahasına kapatılmaktadır. Bu işle uğraşan insanlar, birkaç aracı ve tefecinin kölesi durumuna getirilmişlerdir. Keza ayçiçeği ziraati yapan fukara köylüler de masraflarını ancak çıkarabilmektedirler. 20 dönüm tarlası bulunan bir köylünün elinde, ayçiçeği ziraatinden ancak 400 lira civarında bir para kalmaktadır.

Vatandaşlarımız yurdun her köşesinde muzdariptirler. Bugüne kadar gelip geçmiş iktidarların kendilerine yardım eli uzatmadığını, hayatlarıyla tecrübe etmişlerdir. Adalet Partisi iktidarı ise, iktidarların en kötüsü olmuştur. Vatandaşlara binbir vaadde bulunduktan sonra, fukara insanların oylarıyla işbaşına gelen Adalet Partisi iktidarı, fukara halkımıza derhal dirsek çevirmiş ve devlet gücünü, zenginleri bir kat daha zengin etmek için, büyük tüccarların, bankerlerin, fabrikatörlerin ve büyük toprak sahiplerinin istifadesine tahsis etmiştir. Trakya'lı vatandaşlarımız, emekçi fukara aileler, Adalet Partisi iktidarının ne derece gayrı samimi ve aynı zamanda beceriksiz bir iktidar olduğunu pek yakından bilmektedirler.

Adalet Partisi, önümüzdeki seçimlerde de aynı oyunu oynamaya kalkışacaktır. Vatandaşlarımız buna imkân vermemelidirler. Adalet Partisi seçimlerde, milyonlarca lira harcıyarak, türlü vasıtalarla gene vatandaşlarımızı oyuna getirmeye ve oylarını almaya çalışacaktır.

Ama ne var ki, emekçi sınıflar, alınteriyle yaşıyan vatandaşlar, 1965'ten bu yana çok şeyler öğrenmişlerdir. Artık bu oyunlar geçersiz olmaya başlamıştır. Zenginden yana ve fukarayı zenginin insafına terketmiş olan bugünkü kapkaç düzeni mutlaka değişecektir, değiştirilecektir. Düzeni, emekçi halkımız, yani işçiler, köylüler, zanaatkârlar ve cümle fukara insanlar iktidara gelmek suretiyle değiştireceklerdir. Esasen demokrasi ve sosyalizm de bundan başka birşey değildir.»

ÇORLU'DA

Aybar, 7 Nisan 1969'da Çorlu'da Parti İl ve İlçe Başkanları toplantısında yaptığı konuşmada özetle şunları söyledi :

«Seçim gezisine Trakya'dan başlıyoruz. Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne'nin ilçe ve köylerini dolaşacağız. Köylü vatandaşlarımla dertleşmeye geldim. Dertlerini biliyorum. Fakat bir de onların ağzından dinleyeceğim.

Köylü kardeşlerimizin insanca yaşama düzeyine ulaşmaları, Türkiye'de demokrasinin köylü, işçi, esnaf, tüm emekçi halkımız yararına işlemesi için, büyük çiftlik sahiplerinin, aracı tüccar ve tefecilerin zulmünden kurtulmaları gerekir. Bunun için de emekçi halkımızın, devlete ve kendisinden yana olan devletin Anayasasına sahip çıkması lâzımdır. Devletin temeli emek ve adalet olmak icabeder. İnsanın en değerli yanı, kendisine öz be öz ait bulunan emeğinden başkası değildir. Emeğinin haklı karşılığını görmek istemesi, her vatandaşın en tabii hakkıdır. Bu karşılığı, devlete sahip çıkmak suretiyle, halk kitleleri bizzat tayin etmeli-

dir. Faziletli, ahlâklı bir idare kurulması da, aslında buna bağlıdır. Bugün türlü ahlâksızlıklar, türlü dalaveralar, türlü rezillikler içinde kıvranıyorsak, bunun sebebi, bugünkü düzenin paranın hâkimiyeti altında olmasıdır. Para ile herşeyi yapmak mümkündür ve para da ancak bir avuç insanın elindedir. Hal böyle olduğu içindir ki, üç-beş kuruş para uğrunda binbir yolsuzluk, binbir ahlâksızlık yapılmakta, düzen ifsad olunmaktadır. Biz Türkiye İşçi Partisi olarak düzen değişikliği derken, hiç kimsenin para için bir başkasına kulköle olmıyacağı, ahlâklı ve âdil bir iktisadî sisteme dayanan sosyalizm düzenini düşünüyoruz. Sosyalizm, insanların plânlı bir şekilde, kardeşçe işbirliği ederek çalıştıkları, insanca yaşadıkları ve devlete sahip oldukları rejimin adıdır. Türkiye İşçi Partisi sosyalizmi, demokrasiyle bir tutmaktadır. Yani sosyalist idareyi bizzat halkın kendisi kuracaktır. Halk adına bir kadronun yönetime hâkim olması, bizim görüşümüze göre sosyalizmle bağdaşamaz. Sosyalizm, çalışan insanların doğrudan doğruya yönetimi elinde bulundurmasını öngören bir idare şeklidir.

Gene Türkiye İşçi Partisi'nin sosyalizm anlayışında, bağımsız olmak başta gelir. Sosyalist hareket içinde biz Türkiye sosyalistleri, kimseden emir almayız. Emperyalizme karşı bağımsız bir güç olarak savaşırız. Bu savaşta, emperyalizmle mücadele eden başka devletlerle işbirliği yapmanın temel şartı olarak içişlere karışmamayı, karşılıklı menfaati ve saygıyı, fiilî ve hukukî eşitliği, vazgeçilmez unsurlar olarak görürüz.

Bugün bizim için birbirinden ayrılmaz iki hedef vardır: Yurdumuzda üsler kurmuş olan Amerikan emperyalizmini yurdumuzdan çıkarmak ve yabancılarla içli-dışlı işler çeviren büyük sermaye çevrelerini zararsız hale getirmek... Bu ulvî gayeye ulaşmak için halkımızın gerçekleri görmesine ve Partimiz saflarında örgütlenmesine hizmet etmek istiyoruz. Halkımız, önümüzdeki seçimlerde Türkiye İşçi Partisi'ni, bu ulvî gayelere ulaşmanın tek vasıtası olarak görüp de-İşçi Partisi bu duruma, iktidara ğerlendirmelidir. Maksadımızı gücümüzün yettiğince köy köy dolaşıp, fukara vatandaşlarımıza anlatacağız.»

ÇORLU KÖYLERİNDE

8 Nisanda Çorlu'nun Seymen, İğneler, Misilli ve Ulaş köylerinde birer konuşma yapan Aybar, özetle şunları söyledi:

«Şikâyetleriniz çoktur biliyorum: Topraksızlıktan şikâyetçisiniz, ürettiğiniz mahsullerin değeri pahasına gitmediğinden şikâyetçisiniz, muhtaç olduğunuz tarımsal araç ve gereçlerin çok pahalı olduğundan şikâyetçisiniz, kredi alamamaktan şikâyetçisiniz. Bunlar gibi daha birçok şikâyetleriniz var.. Tek kelime ile bugünkü gidişten şikâyetçisiniz. Bu şikâyetleriniz, düzenin bozuk olmasından, düzenin bir avuç toprak ağası, tefeci ve kapkaççı tüccardan yana olmasından ileri geliyor. Ama bu düzeni mutlaka değiştireceğiz. Bugün fukara halkımızı perişan eden düzen, memleketin bütün zenginliklerini, devleti vasıta ederek, bir avuç zenginin emrine verilmesi şeklinde belirtmektedir. Kanunlar genellikle bu doğrultuda çıkmaktadır. Memleketin ekonomik çarkı, zenginler lehine dönmektedir. Burada, Trakya'da fukara halkımız bunun böyle olduğunu pek iyi bilmekte, hayatıyla tecrübe etmektedir. Tarım kredisi, gübre, tohumluk meseleleri ve toprak reformu burada fukara halkımızın belini büken dertlerin başında gelmektedir. Tarım kredilerinin büyük kısmı, bilindiği gibi zengin toprak sahiplerine verilmekte, ihtiyaç içinde kıvranan fukara köylü ailelerine 300 lira civarında, gülünç denecek kadar az kredi açılmaktadır. Bu yüzden fukara köylü aileleri, tefecilerin eline düşmektedir. Bankalardan normal faizle kredi alan bu kimseler, fukara köylülere tefeci faiziyle borç vermektedirler.

Trakya'da toprak, son derece adaletsiz şekilde dağılmıştır. Bir avuç büyük çiftçi, onbinlerce dönümlük araziye sahiptir. Beri yandan nüfusun % 22'si ormanlık bölgelerde yaşamakta ve bahçe büyüklüğündeki topraklar üzerinde ziraat yapmaya çalışmaktadırlar. Türkiye gelince son verecektir. Biliyorsunuz iktidarda bizim yapacağımız ilk işlerden biri, büyük toprak sahiplerinin elinden topraklarını Anayasa gereğince alıp, topraksız, ya da toprağı yetmiyen fukara köylü ailelerine parasız dağıtmak olacaktır. Keza tarım araç ve gereçlerinin köylülere ucuz ve uzun vâdeli kredilerle sağlanmasını da, ilk ağızda gerçekleştirilecek işlerden saymaktayız. Türkiye İşçi Partisi iktidarında krediler, küçük üretici fukara köylü ailelerine veya küçük işletmelere, zanaatkârlara, küçük esnaflara dağıtılacaktır. Bura halkının ayçiçeği ziraati ve süt istihsali konularında, tefecilerin ve aracı tüccarların insafına bırakılmış bugünkü durumlarına derhal son verilecektir. Mahsulleri ve malları aracı tüccarın sömürüsüne uğramadan piyasaya arzolunacak ve değerlendirilecektir.

Bütün bu güzel işlerin yapılması, bugünkü kapkaç düzeninin, fukara halk aleyhine işleyen bugünkü sermayedarlık düzeninin temelden değişmesiyle mümkündür. Önümüzde büyük seçimler vardır. Fukara halkımız bu seçimlerin önemini anlamıştır. Verdiği oy, eğer kendisinden olan, fukara halkın menfaatlerini kendine dert edinmiş bulunan Türkiye İşçi Partisine gitmiyecek olursa, kula kul olmaya 4 sene daha devam edecektir. Oylarımızı kullanırken uyanık olacağız. Bileceğiz ki, oylarımız hayatımızın gelecek 4 senesini ipotek altına koymaktadır.

Türkiye tam bağımsız, tam demokratik, sosyalist bir düzene kavuşturulacaktır. Bunu ancak Partimiz ve Partimizi benimsemiş olan emekçi halk kitleleri başarabilir, başaracaktır.»

KIRKLARELİ'NDE

Tekirdağ'dan Kırklareli'ne geçen Aybar, 9 Nisanda Kırklareli'nin köylerinde konuşmalar yaptı. Bu konuşmalarda özellikle A.P. ve C.H.P'yi eleştirerek şunları söyledi :

«Fukara halkın binbir derdi yeni değildir. 4 yıldır bu dertleri çöz-

→

mediği, çözmeye teşebbüs bile etmediği için, AP'yi haklı olarak suçluyoruz. AP toprak reformu yapmadı; köylülerin faizciler, aracı tüccarlar tarafından sömürülmesine vasıta oldu. Köylülerin yetiştirdiği ürünleri değerlendirmedi. Burada, Trakya'da meselâ ayçiçeği ziraati, sütçülük çok önemli bir yer tutar. Oysa tohumluk ve gübre pahalıdır; ziraat araç ve gereçleri pahalıdır. Fukara köylü aileleri ya topraksızdır, ya da toprakları azdır. Tarla kiraları yüksektir ve fukara köylü aileleri, emeklerini değerlendirebilmek için normal faizli krediyi bulamamaktadır. Böylece faizcilerin, vurguncu tüccarların insafına terkedilmiş durumda yaşamaktadırlar. Çok evvelden sütler, bu vurguncular tarafından yok pahasına kapatılmaktadır. Ayçiçeği ziraatinden, köylülerin elinde dönüm başına yaklaşık olarak 19 - 20 lira kalmaktadır. Çoğu borçlu olduğundan, bu para da borca gitmektedir.

Toprak ağalarının, vurguncu tüccarların, faizcilerin lehine işleyen; zengini boyuna daha zengin, fakiri de boyuna daha fakir yapan bugünkü soygun düzeni yeni değildir. CHP zamanında da bu böyle idi. Bugün toprak reformu yapacağını, düzeni değiştireceğini söyleyen CHP, yıllarca iktidarda kaldı, ne yaptı? Toprak reformunu yaptı mı? Kredi yolsuzlukları ile mücadele etti mi? Faizcilerin, kapkaççı tüccarların vurgununa son verdi mi? Hayır! Bunlardan hiçbirini yapmadı. Yarın iktidara gelse, gene de yapmıyacaktır. Çünkü CHP de, tıpkı AP gibi tüccardan, büyük toprak sahiplerinden, fabrikatörlerden yana olan bir partidir. Toprak reformu yapacağım diyen CHP, büyük toprak sahibinin elinde 2500 ilâ 5000 dönüm toprak bırakacaktır ve toprak reformunu 25 yılda tamamlıyacaktır. Ağanın elinde 5000 dönüm toprak kalırsa, fukara köylülere toprak nasıl dağıtılır? Ağanın nüfûzu nasıl kırılır? Dahası var: 1950'ye kadar CHP 30 yıl iktidarda kaldı. Toprak reformunu neden yapmamıştır? Üstelik CHP yabancı sermayeye de karşı değildir. En yetkili ağızları söylüyor : Yabancı sermaye gelmeliymiş ama sömürmemeliymiş. Sömürmeyen sermaye olur mu? Sermaye sömürür. Yabancısı da sömürür, yerlisi de sömürür. Üstelik CHP, NATO'ya, ikili anlaşmalara, Amerikan emperyalizmine de karşı değildir. Tıpkı AP gibi. Esasen ilk ikili anlaşmaları CHP imzalamış, yurdumuza Amerikan emperyalizmini o sokmuştur.

Şüphesiz AP kadar kötü bir iktidar hiç gelmedi. Fakat CHP de zemzem ile yıkanmamıştır. Fukara halkımız ondan da çok, pekçok çekmiştir. Fukara halkımız, köylüsü, işçisi, zanaatkârı, küçük esnafı, küçük memuru şunu iyi bilmelidirler ki, bu bozuk kapkaç düzenini, bu fukarayı ezen vurgun ve soygun düzenini, ancak emekçi fukara halkımızın kendisi değiştirebilir. Bu bozuk düzen, halkımızın suyun başına geçip, suyu kendi tarlasına akıtması sonucu değişir. Bunun için de halkın Anayasaya sahip çıkması şarttır. Seçimlerde aldanmaması, toprak ağalarının, vurguncu tüccarların partilerine oy vermemesi şarttır.

Anayasa'ya sahip çıkmanın ilk şekli, 28. Maddeye göre silâhsız ve saldırısız gösteri yürüyüşü yapmaktır. Köylüler bir araya gelmeli ve dertlerini dile getirmek için Anayasa'nın kendilerine tanıdığı bu hakkı kullanmalıdır. 10 köy halkı, 20-30 köy halkı aynı gün köylerden şehir meydanlarına akar ve hiç kimseye zarar vermeden, kimsenin hakkını çiğnemeden şehir meydanlarında dertlerini dile getirirlerse, düzen değişir. Çünkü halkın teşkilâtlı şekilde hak istemesine karşı hiç kimse seyirci kalamaz. Halkı, halkın kendisi kurtaracaktır. Biz TİP olarak, bu kurtulmanın vasıtasından ibaretiz.»

KIRKLARELİ KÖYLERİNDE

Kırklareli İlçelerine bağlı Karahallı, Düğüncüler, Durak, Evrenşehir ve Ahmetbey köylerinde 10 Nisan günü çeşitli konuşmalar yapan Aybar, özet olarak şunları söyledi:

«Gene sizden oy isteyecekler ve size kuş sütünden başka herşeyi vaadedecekler. AP'li politikacılar, kredileri arttıracağız, mahsulünü değeri pahasına alacağız diyecekler; yol diyecekler, su diyecekler, elektrik diyecekler. Halk Partililer de toprak reformu diyecekler, sosyal adalet diyecekler, düzen bozuk, değiştireceğiz diyecekler... Bazıları fazilet, ahlâk diyecek, bazıları da komünistler cüreti arttırdı, din iman elden gitti diyecekler... Ve hepsi de oyunu bana ver demekte birleşecekler.

Ama yalnız biri, biz Türkiye İşçi Partililer «Kendinizi ancak siz kendiniz kurtaracaksınız» diyoruz. 1946 dan beri türlü vaadlerle sizin oylarınızı alıp iktidar koltuğuna oturuyorlar; hangi vaadlerini tuttular? CHP bunca yıl iktidarda kaldı. Düzeni neden değiştirmedi? Neden toprak reformu yapmadı? İktidara gelirse gene yapmıyacaktır. Bu soygun düzenini gene değiştirmiyecektir. Çünkü CHP sizin partiniz değildir. CHP paşaların, beylerin partisidir. Büyük toprak sahiplerini, büyük tüccarları koruyan, beylerin-paşaların partisidir. Türkiye İşçi Partisi kurulduğu ve gelişmeye başladığı için CHP «Ortanın solundayım» demeğe, köylülerden, işçilerden yana görünmeye başlamıştır. Siz CHP'yi tanırsınız. Jandarma dipçiğini, yol parasını, ağır vergileri, Zonguldak'ta köle gibi çalıştırıldığınızı unutmadınız.

AP de sizin partiniz değildir. 4 yıldır onu da tanıdığınız yeter. 960' taki vaadlerinden hiçbirini tutmadı. Ayçiçeğini 150-160 kuruştan satmak zorundasın. Satmazsan elinde kalacak. Ama tohumluğu 300 kuruştan alırsın. Mahsulünü daha tarlada iken «çakal» denen tüccarlar yok pahasına kapatırlar. Faizciden % 30-40 faizle borç alırsın. Çünkü bankalar ortalama 300.— TL. den fazla borç vermezler. Hiçbir teminatın yoktur. Bir köylü vatandaş: «Neden Avukatlık Kanunu çıkar da, toprak kanunu çıkmaz» diye sordu. Bir başka vatandaş cevap verdi : «Mecliste avukatlar çok» dedi. Doğru söyledi. Yaraya parmak bastı. Toprak kanunu, köylüler, işçiler Mecliste çoğunluk oldukları gün çıkacaktır. Türkiye İşçi Partisi, toprak reformu kanunu teklif etti. Ağaların elinde, kuru ziraat yapanın elinde en çok 500 dönüm, sulu ziraat yapanın elinde 100 dönüm toprak bırakılmalı; Anayasa emrini

yerine getirerek, ağalardan alınan topraklar, topraksız veya toprağı yetmiyen köylü ailelerine dağıtılmalıdır dedik. Bu kanun teklifi hâlâ komisyonda uyuyor. Neden? Çünkü senin hakkını koruyan biz Türk:ye İşçi Partililer Mecliste 15 kişiyiz. 435 kişiye karşı 15 kişi.

Bu durum değişmedikçe, siz köylüler, işçiler, zanaatkârlar, küçük esnaf, küçük memurlar, yani s'z emekçi sınıflar gözlerinizi iyi açıp devlet çarkının başına kendiniz geçmedikçe, sizin sefaletiniz, fukaralığınız, dertleriniz uyutulup gidecektir.

Siyasi partiler ya s'zi sömüren, horlayan toprak ağalarından, büyük tüccarlardan, bankerlerden ve fabrikatörlerden yanadır; ya da siz emekçilerden yanadır.

Hem onlardan, hem sizden yanayım diyenler, doğru söylemiyorlar. Biz Türkiye İşçi Partisi olarak, kurulduğumuz günden beri işçiden, köylüden, fukara emekçi sınıflardan yanayız. Ağalara, büyük tüccarlara, faizcilere karşıyız. Sömürüye karşıyız. NATO'ya, Amer'kan üslerine karşıyız. Yabancılardan bo yuna borç alınmasına karşıyız diyoruz. Biz demokratik, bağımsız sosyalistleriz diyoruz. Kendinizi ancak siz kendiniz kurtaracaksınız diyoruz.

AP iktidarı giderayak TRT kanunu çıkarmak istiyor. Kısaca buna da değ'neceğim. Bugün radyo az çok hükümetten bağımsız bir şekilde hareket ederken, AP iktidarı radyoyu, yalnız kendi sesini duyuran bir âlet haline getirmeye kararlıdır. Siz köylüler, işçiler bugün bizim yöneticilerimiz:, çok kısaltılmış şekilde de olsa, radyodan dinliyebiliyorsunuz. Ama yarın AP iktidarının hazırladığı tasarı kanunlaşınca, radyo bizden hiç bahsetmiyecektir. Yalnız iktidarın sözcülüğünü yapacak. Bundan memlekete çok zarar gelecek.

Fakat hemen söyliyey:m, radyo idaresinden çok şikâyetlerimiz vardır. Tarafsız değildir. Oysa Anayasaya göre tarafsız olmak zorundadır. TİP yöneticilerinin konuşmalarını ya çok kısaltarak ve canalıcı noktalarını çıkartarak verir, ya da hiç vermez. Meselâ dün büyük parti liderlerinin konuşmalarını saat 19.00'daki haberlerde verd:ği halde, bizim konuşmamızı kısaca 22.45'te verdi. Neden? Çünkü o saatte köylülerin, işçilerin çoğu uyumaktadır. Bugün radyo idaresi CHP'den yanadır. Bir de mecburen hükümetin demeçlerine geniş yer vermektedir. Tarafsız değ:ldir. TRT hükümetin sözcüsü durumuna sokulmadan, tarafsız hale getirilmelidir.»

EDİRNE KÖYLERİNDE

11 Nisanda Edirne'nin ilçe ve köylerini dolaşarak Trakya gezisine devam eden Mehmet Ali Aybar, köylülerle yaptığı sohbet toplantılarında şunları söyledi :

«İçinde yaşadığımız bu kapkaççı kapitalist düzende, çalışarak zengin olunmaz. Çalışarak zengin olunsaydı, siz köylüler, işçiler zengin olurdunuz. Tab'atın ağır şartları altında durmadan çalışırsınız. Ama hanginiz zengin? Hepiniz fakirsin'z. Sermayedarlık düzeninde zengin olanlar çalışanlar değil, çalışmadan köylülerin, işçilerin hakkını yiyenlerdir. Senin binb'r zahmetle yetiştirdiğin ayçiçeğini 150 kuruştan kapatırlar. Fakat ayçiçeği yağını 700 kuruştan satarlar ve bu işi yapanlar her yıl milyonlarca lira kazanırlar. Kazanılan milyonlar, senin ve fabrikalarda çalışan işç'lerin, karşılığı ödenmemiş alınterlerinizdir. Bu soygun yeni değildir. Öteden beri devam eder. Eğer devlet çarkının başına siz çalışanlar geçmezseniz, bu soygun devam edecektir. Emeğinizin hakkını alabilmeniz iç'n, suyun başına geçmeniz gerektir. Seçimler size iktidar yolunu açmaktadır. Aldanmayınız. Sizden olmıyanlara, sizi sömürenlere oy vermeyiniz. Kendi partinize oy veriniz. AP sizin partin'z değildir. CHP de sizin partiniz değildir. Bu partilerde aday adayı olmak için 2500 ilâ 5000 lira ödemeniz lâzım. Yoksa ön seçimlere giremezsiniz. Milletvekili adayı olamazsınız. Hanginizde bu para var? Demek ki bu partilerden milletvekili seçilenler sizden değil. Oylarınızı sizden olmıyan adaylara verirseniz, bu sömürü düzeninin değişmesini boşuna beklersiniz. Sizin partiniz Türkiye İşçi Partisi'dir. Biz, aday adayı olmak isteyen fukara köylülerden, fukara işçilerden para almayız. Ancak gücü yetenden 100 lira bağış alırız.

Sadece bu fark, öteki partilerle aramızdaki bu fark, onların değil, bizim, sizin partiniz olduğumuzu göstermeye yeter. Partinize sah'p çıkınız. Devlete sahip çıkıp bu kapkaç düzenini değiştirmenin yolu, kendi partinize sahip çıkmaktan geçer.

Bu vesileyle Sayın Başbakanın konuşmasına da değinmek isterim. Sayın Demirel «İnsanlık, Jandarma ve Polis devleti :daresini bırakarak, hukuk devleti düzenine geçti» demiş ve arkasından toplum polisi teşkilâtının daha da kuvvetlendirileceğini söylemiş. Başbakanın bir yeni demagojisi ile karşı karşıyayız. Hürr'yetleri korumak içinmiş bütün bu coplu, gözyaşartıcı bombalı, kalkanlı polis birlikleri! Taksim'de bunlar hangi hürriyetleri korudular? Boğazlanan gençleri seyrederken, hangi hukuk düzeninin bekçiliğini yaptılar?

AP iktidarı, halkın uyanmasından korkuyor. Önümüzdeki seç'mler için hazırlık yapıyor. Toplum polisi, sandıktan çıkmanın bir vasıtasıdır. Savcılar kanunu da bir başka vasıtasıdır sandıktan çıkmanın. TRT Kanunu da bir başka vasıtadır. Nizam Kanunu, Seçim Kanunu da öyle... AP. iktidarı, iktidarsızlığını iktidara çevirecek silâhlar hazırlamaktadır.

Ancak TRT Kanunu üzerinde durmak zorunluğunu duyuyoruz. Bugün radyo idaresi tarafsız davranmıyor. Anayasa tarafsız olmasını emrettiği halde, yayınlarında partilere eşit yer vermiyor. TİP yetkililerinin demeçlerini, hem çok kısa veriyor, hem de anlamlarını değiştirecek şekilde özetliyor. Bu, Anayasaya saygısızlıktır, suçtur. Bugün TRT kendisini mecbur hissett'ği için AP iktidarının sözcülüğünü, gönüllü olarak da CHP'nin sözcülüğünü yapıyor. Bu duruma mutlaka son verilmelidir. Radyo, AP iktidarının sesi haline gelmeme l'dir. Fakat beğendiği bir başka par tinin propagandasını da yapmamalıdır. TRT, özerkliğin, tarafsız olma şartına bağlı olduğunu bilmelidir. Bugüne kadar b'lemediği, ya da

→

bilmek istemediği için, gerekli tedbirlerle tarafsız hale getirilmelidir.»

KEŞAN'DA

12 Nisanda Edirne'ye bağlı Keşan ilçesinin köylerinde gezisine devam eden Aybar, özetle şunları söyledi :

«Köy-köy dolaşıp bugünkü kapkaç düzeninin işleyişini anlatıyoruz. Durmadan çalıştığın halde, neden boyuna fakirleştiğini, boyuna borca battığını ve elini sıcak sudan soğuk suya sokmıyan bir avuç bey ve ağanın neden ve nasıl her yıl milyonlar vurduğunu, gözlerinizin önüne seriyoruz.

Fukara köylü vatandaşlar, derdin ne olduğunu bileceksiniz ki, devasını bulasınız. Dert sizin. Soyulan sizlersiniz. Dertlere devayı da siz bulacaksınız. Nasıl bulacaksınız? Onu da anlatıyoruz. Ama önce, emeğinizin haklı karşılığını neden alamadığınızı iyice bilmeniz gerekir. Siz fukara köylü kardeşlerimize bizim açıkladığımız gerçekleri kimse açıklamaz. Ne gazeteler yazar bunları, ne de radyo söyler. Neden mi yazmaz? Neden mi söylemez?

Açıklamalarımıza, bugün bu dertleri dile getirerek başlıyalım:

Sizlerin hızla uyanmanıza en çok yardımcı olabilecek radyodur. Radyoyu hepiniz dinlersiniz. Radyo tarafsız yayın yapsa, bizim köy köy dolaşıp sizlere anlattığımız gerçekleri, sizler çok daha çabuk öğrenebilirsiniz. Ama radyo tarafsız değildir. Anayasa tarafsız olmasını emrettiği halde, Türkiye İşçi Partisi'nin demeçlerini, bildirilerini ya hiç vermez, ya da verirse, kuşa çevirerek verir. Çünkü radyo da bugünkü düzenin radyosudur.

Her akşam haberleri dinliyorsunuz. AP ve CHP sözcülerinin demeçlerini uzun uzun veriyor. Bize gelince, iki satırla geçiştiriveriyor. Canalıcı noktalarını hiç vermiyor. Böyle yayın yapmaya radyo idareni zamanı ayırması ve her partinin görüşlerini bozmadan yayınlaması gerekir.

Anayasa, «radyo özerktir» demiş. Ama bu özerkliği tarafsız olma şartına bağlamıştır. Hele seçimlerin yaklaştığı şu sıralarda, radyonun taraf tutma suçunu büsbütün ağırlaştıran bu durumuna mutlaka son verilmelidir. Radyo, hükümetin sözcüsü durumuna düşürülmeden, her partinin görüşlerini tarafsızca yansıtan bir idare şekline getirilmelidir.

Bugünkü düzen zenginden yanadır. Fukara halka karşıdır. Önce bunu iyice anlıyalım. Herşey, sermayedarın çıkarlarına göre ayarlanmıştır. Yani bu düzende çalışan köylüler, işçiler, esnaflar, küçük memurlar, emeklerinin hakkını alamazlar. Hele siz fukara köylüler, toprağı olmıyanlar ve toprağı yetmiyen milyonlarca köylü ailesi! Bu düzenden en çok zarar gören sizlersiniz. Size gereken kredi verilmez. Mahsulünüzü elinizden yok pahasına kapatırlar. Çocuklarınızı sonuna kadar okutamazsınız. Hastahane ve devlet kapılarında horlanırsınız. Ama büyük toprak sahipleri, tüccarlar, faizciler, fabrikatörler, sizin alınterlerinizden her yıl milyonlar vururlar. Bu vurguncular, yabancılarla da ortaktır. Memleketin petrollerini, madenlerini yabancı şirketlere peşkeş çekerler. Türkiye'mizi Amerika'nın bir ileri karakolu haline getirmişlerdir.

Biz Türkiye İşçi Partisi olarak, bu vurgun düzeninin değişmesini istiyoruz. **CHP gibi dümen değişikliği değil, düzen değişikliği istiyoruz. Yani paranın hâkim olduğu bugünkü düzen yerine emeğin hâkim olacağı bir düzen kurulmasını istiyoruz.** Bugünkü düzenin adı kapitalizmdir. Biz sosyalizm istiyoruz. Sosyalizm, köylülerin, işçilerin, zanaatkârların, küçük esnaf ve memurların devlete sahip çıkarak; vurguna, sömürüye son verdikleri ve demokrasinin gerçekten uygulandığı düzendir. Biz, yabancılarla bir avuç sermayedarın, memleketimizi ve milletimizi ortaklaşa sömürmesine razı değiliz. Türkiye'nin Atatürk zamanındaki gibi, bağımsız bir dış politika izlemesini istiyoruz. Bunun için de NATO'dan çıkılmasını, ikili anlaşmaların feshedilmesini, Amerikan askeri üslerinin sökülüp atılmasını istiyoruz. Türkiye'de ne Amerika, ne Rusya, ne de herhangi bir yabancı devlet nüfûzu kalmasın; tam bağımsız olalım istiyoruz.

Bu güzel ve haklı işleri ancak siz emekçi sınıflar yapabilirsiniz. Siz köylüler, işçiler, zanaatkârlar, Türkiye İşçi Partisi'ne, kendi öz partinize sahip çıkınız. Düzeni değiştirmenin yolu buradan geçer. İşte biz köy-köy dolaşıp sizlere bu gerçekleri anlatmaya çalışıyoruz. Rahatı kaçan vurguncular da bunları önlemeye çalışıyor. Bize yapılan saldırılar, iftiralar, hep sizlerin gözleri açılmasın diyedir. Ama sizler uyanıyorsunuz. Suyun başına geçeceğiniz günler uzak değildir.»

KEŞAN KÖYLERİNDE

Aybar, 13 Nisanda Keşan ilçesinin Yenimuhacir ve Çamlıca köylerinde de birer konuşma yaptı ve özet olarak şunları söyledi :

«Ağadan, tüccardan, fabrikatörden, kısacası zenginden yana olan bugünün kapkaç düzeninde, en çok sömürülen, en çok ezilen vatandaşlarımız fukara köylülerdir. Ağanın, tüccarın, faizcinin insafına bırakılmışlardır. Bu durumu, Trakya köylerinde de tesbit etmiş bulunuyoruz. Şehirli işçinin sendikası vardır; grev hakkı vardır; sigortası vardır. Topraksız, ya da az topraklı milyonlarca köylü ailelerinin, hiçbir dayanakları yoktur. Devlet de bunları korumaz.

Verginin ağır yükünü fukara köylüler taşır. Millî gelirin yarısı, fukara köylülerin emeğinden sağlanır. Ama millî gelir bölüşülürken, en küçük hisse köylülere düşmektedir. Devlet hizmetlerinden en sonra ve en az faydalanan da gene onlardır.

Köy yollarının durumu malûm: Trakya'nın merkezden uzakça köylerine yağmurda, karda ulaşmak, aya ulaşmaktan daha zordur. Çoğunda elektrik, bir kısmında içecek su yoktur.

Kredi dağılımındaki durum da malûm: Kredilerin üçte ikisi tüccara verilir. Fukara köylünün alabildiği ortalama kredi ise 300 lira civarındadır.

Mahsulün değerlendirilmesindeki durum, o da malûm: Mahsulün fiatını köylü tesbit edemez. Fiat köy-

lüye dayatılır. Mahsulü, köylünün elinden ucuza kapatılır.

Fukara köylü kardeş, bu neden böyle oluyor? En ağır şartlar altında durmadan çalıştığın halde, neden borçtan kurtulamıyorsun? Neden hakkını alamıyorsun? Neden devletten üvey evlât muamelesi görüyorsun?

Çünkü teşkilâtsızsın. İşçiler gibi sendikan yok; Anayasanın tanıdığı bütün hakları da kullanamıyorsun; meselâ seçilme hakkını kullanamıyorsun; sen hep beyleri seçiyorsun; Meclise kendin girmeyi düşünmüyor sun. Oysa suyun başına geçmedikçe, suyu kendi tarlana akıtamazsın. Milletin % 75'ini teşkil ettiğin halde Millet Meclisinde kaç köylü milletvekili var? Bu durumda krediler tabiî tüccara dağıtılır; millî gelirden payın tabiî az olur; mahsulün tabiî ucuza kapatılır; tabiî yolun yapılmaz; susuz-ışıksız yaşarsın; ikinci, hattâ üçüncü sınıf vatandaş muamelesi görürsün.

Düzeni ancak siz emekçiler değiştirebilirsiniz. Çünkü bugünkü kapkaç düzeninden zarar gören sizsiniz. Bunun için de köylü, işçi, zanaatkâr, küçük memur, yani bütün çalışanlar, kendi partiniz olan Türkiye İşçi partisi saflarında toplanmanız şarttır. Yalnız Türkiye İşçi Partisi bugünkü kapkaç düzenine gerçekten karşıdır ve yalnız o emekçi sınıflardan yana ve sömürücü sınıflara karşıdır. Yalnız Türkiye İşçi Partisi köylüye, işçiye, zanaatkâra, Millet Meclisine girme ve devlete sahip çıkma imkânı vermektedir. Biz aday adayı olmak isteyen fukara vatandaştan para almayız. Oysa Adalet Partisi 5.000; CHP de 2.500 lira ister. Bu partiler fukara halkın partisi olmadıklarını; bu davranışlarıyla da ortaya koymaktadırlar.

Fukara köylü vatandaşlarım, sizi kendinizden başka kimse kurtaramaz. Anayasa'ya, kendi partinize sahip çıkınız ve bu kapkaç düzenine son veriniz ki, yüzünüz gülsün ve çocuklarınız sizin hayatınızı sürmesin.»

ÇANAKKALE'DE

14 Nisanda Çanakkale'ye geçen Aybar, Merkez ilçeye bağlı Kumkale köyünde, Trakya gezisinin son konuşmasını yaptı ve özetle şunları söyledi :

«Köylü milletinin durumu, Osmanlılar zamanından beri hemen hiç değişmemiştir: Köylüler çalışır, vergi verir, askere gider. Ömür boyunca çalışıp çabalamalarından ellerinde hiçbir şey kalmaz. Ve çocuklarına aynı fukaralığı miras bırakarak göçerler.

Bir avuç insanın milyonlarca insanı sömürdüğü bir sosyal düzende, çalışmakla hiçbir şey elde edilemediğinin en açık delili, köylü vatandaşlarımızın içinde bulundukları bu durumdur. Bugünkü düzende yalnız başkalarını çalıştıran ve onlara emeklerinin karşılığını ödemiyen toprak ağaları, tüccarlar, fabrikatörler, faizciler zengin olur, refah içinde yaşar. Köylü vatandaş, yetiştirdiği mahsulün fiatını tayin etme hakkına bile sahip değildir. Buğdayını, ayçiçeğini, pancarını şu kadardan satacağım diyemez. Köylünün yetiştirdiği mahsule, alıcı, yani tüccar veya devlet fiat biçer. Ve biçilen bu fiatlar, köylünün harcadığı emeğin âdil bir karşılığı olmaktan çok uzaktır. Ama köylü satın aldığı malların fiatını kendisi tayin edemz. Onu da devlet ve tüccar tayin eder. Yani köylü milleti, satarken de, satın alırken de okkanın altına gitmektedir.

Yüzbinlerce köylü ailesinin hiç toprağı yoktur; milyonlarca köylü ailesinin de toprağı pek azdır; 1 ilâ 20 dönüm arasındadır. Buna karşılık onbinlerce - yüzbinlerce dönüm toprak, bir avuç ağanın elinde toplanmıştır. Yol yoktur, su yoktur, elektrik yoktur. Fukara köylü milletinin hiçbir dayanağı yoktur. Ortaçağ köylüsünden hemen hemen farksız bir hayat yaşamaktadır. Oysa nüfusumuzun % 75'i köylüdür. Yani büyük çoğunluğu köylüler teşkil etmektedir; ve sözde çoğunluk rejimi demek olan demokraside yaşanmaktadır.

Köylü vatandaşlarım, sizler iyice uyanıp, işçiler, zanaatkârlar ve tüm emekçilerle elele vererek devletin dümenini elinize almadıkça, işler yoluna girmiyecektir. Sırtınızda başkalarını taşımaya devam edeceksiniz.

Biz sizlere gerçekleri anlatmak, sizleri uyarmak için, köy-köy dolaşıyoruz. Sizlere gerçekleri anlatmak için elimizde başka vasıta yok. Gazetemiz yok. Çünkü bir gazete çıkarmak için milyonlara ihtiyaç vardır. Oysa biz fukaraların fukara partisiyiz. Bu yüzden köyleri bile gereği gibi dolaşamıyoruz.

Köylü vatandaşlarım! Siz Millet Meclisine Milletvekili olarak girmedikçe ve orada çoğunluğu siz, emekçiler teşkil etmedikçe bu işler düzelmez. Bütün partileri deneyiniz. Zaten hepsi aynı kökten sürmüştür. Hepsi de beylerin, zenginlerin partisidir. Yalnız Türkiye İşçi Partisi ağalara, büyük tüccarlara, faizcilere karşıdır. Bunlardan yana işleyen bugünkü kapkaç düzenine karşıdır. Ve yalnız bizim Partimiz köylüden, işçiden, fukara halktan yana olduğunu ilân etmektedir. Yalnız bizim Partimiz sana açıktır. Yalnız bizim partimizden Milletvekili seçilebilirsin; yani devlet çarkının başına geçip köylüyü, işçiyi, tüm fukara halkı sömüren, ezen bugünkü kapkaç düzenini değiştirebilirsin.

Ağırlığını duyurabilmen için tutacağın başka bir yol daha vardır: Anayasanın sana tanıdığı bütün haklara sahip çıkmak; bu hakları kullanmak. Anayasa'nın 28. Maddesi herkese, izin almaksızın silâhsız ve saldırısız toplanma ve gösteri yürüyüşleri yapma hakkını tanımıştır. Bu hak, yalnız üniversiteli gençlere değil, sana da tanınmıştır. Dertlerini, şikâyetlerini mitingler, yürüyüşler yaparak bizzat kendin dile getir. Kimseye zarar vermeden, büyük kalabalıklar halinde şehir meydanlarına toplan; konuş, iste. Demokrasi bu demektir. Göreceksin ki, çok şey değişmeye başlıyacaktır. Başkalarından birşey bekleme. Kendi işini kendin gör. Sizlerin insanca yaşama şartlarına kavuşmanız da, Türkiye'nin tam bağımsızlığa kavuşup, hızla kalkınması da buna bağlıdır. Siz emekçiler haklarınıza sahip çıkarak, bu kapkaç düzenini değiştireceksiniz ve emeğin hâkim olduğu demokratik ve bağımsız Türkiye sosyalizmini kuracaksınız. Başka kurtuluş yolu yoktur.»

«Kendi Düzenimizi Kendimiz Kuralım»

Türkiye İşçi Partisi Ankara Merkez İlçe Yönetim Kurulu, son zamları protesto etmek amacıyla bir bildiri yayınlamıştır. Ankara'nın yoksul mahallelerinde dağıtılan bildiriyi okurlarımıza sunuyoruz :

«KARDEŞLER,

İşsiz kalan, çalışıp elinde avucunda bulunmayan, yaşamak için dişinden tırnağından kesen, yarınından emin olmayan, dert içinde yüzen, çalışan, bocalıyan insan!

Zam... Zam... Zam! Bu zamlar niçin yapıldı? Nurlu ufuk, büyük Türkiye diye bizi aldatanlar, bizim ışığımızı söndürenler. Onlar ki söylediklerini değil, tersini yaparlar. İşte yaptılar da. Bize zam mı vadetmişlerdi? Zengin çıkarı için zam koydular, zamdan zengine kazanç hissesi ayrıldı, zam olunca fakirin boynu bir kat daha büküldü.

Biz dar gelirliler, ki yol yaparız, ev inşa ederiz, arkasız memuruz, fabrikalarda çalışırız, kanal açarız, şoförlük yaparız, el sanatlarıyla uğraşır, ufacık dükkânlarımızda yaşamak için didinir dururuz, toprakta tarımla uğraşırız. Hal böyle iken, çalışan bizler iken, neden sefalet çekeriz.? Hayat pahalılığından yakınırız. BÖYLE GELMİŞ BÖYLE GİTMEZ! Hayat pahalılığına, bizleri bu hallere düşürenlere dur demeliyiz. Bu kadar dert, tasa, çile bitsin demeliyiz. Güzel günler, mutlu yarınlar için, birleşmek, kendi düzenimizi, çalışanların düzenini kurmak için, tek bir yumruk olmalıyız.

SANA SELÂM, SANA SAYGI!..

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
ANKARA MERKEZ İLÇE ÖRGÜTÜ»

Ciltlerimiz Satışa Çıktı

Uzun süreden beri titizlikle hazırlanmakta olan dergimizin 1. cildi tamamlanmış ve satışa çıkarılmıştır. 50 lira gönderen okuyucularımız, hem abonesini bir yıl için yenilemiş olacak, hem de «TİP Haberleri» nin I. cildine —her türlü posta masrafı tarafımıza ait olmak üzere — tam takım ve mükemmel ciltli olarak sahip olacaklardır. İsteyen okuyucularımız ise, Genel Merkeze müracaatla 12,5 lira mukabilinde cilt kapağına sahip olabilecek veya 15 liraya dergilerini ciltletebilecektir. Taşradaki abonelerimiz ise 30 lira gönderdikleri takdirde, hem bir yıl için abonesini yenilemiş olacak, hem de — her türlü posta masrafı tarafımıza ait olmak üzere — I. cildimizin cilt kapağına kavuşmuş olacaklardır.

EKSİK SAYILARINIZI İSTEYİNİZ

Dergimizin eski sayılarından elimizde çok az miktarda kalmıştır.

Koleksiyon yapan okurlarımız, her biri için 75 kuruşluk posta pulu göndermek suretiyle eksik sayılarını tamamlıyabilirler.

«TİP HABERLERİ»

ABONELERİMİZE

Bazı abonelerimizin adresleri değiştiğinden dergileri geri gelmektedir. Yer değiştiren abonelerimizin, yeni adreslerini çok acele dergimize bildirmelerini, ayrıca abonelerini yenilemek için para gönderen okurlarımızın, havale kâğıtlarının arkasına abone numaralarını kaydetmelerini önemle rica ederiz.

«TİP HABERLERİ»

Mithatpaşa Cad. 63/1
Yenişehir — ANKARA

SAYIN ....
....
....
....
....